

"ISOSENA OLEMINEN ON PARAS ASIA, MITÄ ON KEKSITTY"

Tutkimus Vihdin seurakunnan isoskoulutettavien ajatuksista
isoskoulutuksen aikana

Hanna Ikäheimo ja
Laura Leppäkoski
Diak, Etelä
Sosiaalialan koulutusohjelma
Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön ohjaajan
suuntautumisvaihtoehto
Sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyön oh-
jaajan virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Ikäheimo, Hanna; Leppäkoski, Laura. "ISOSENA OLEMINEN ON PARAS ASIA, MITÄ ON KEKSITTY". Tutkimus Vihdin seurakunnan isoskoulutettavien ajatuksista isoskoulutuksen aikana. Helsinki, syksy 2016. 52 sivua, 1 liite. Diakoniamammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Kristillinen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus.

Opinnäytetyössä selvitetään, mitä mieltä nuoret ovat isoskoulutuksesta, mikä motivoi nuoria käymään kolmivuotisen isoskoulutuksen sekä miten nuori kokee muuttuneensa kristittyinä isoskoulutuksen ja isosuuden aikana. Opinnäytetyö on tehty yhteistyössä Vihdin seurakunnan kanssa.

Tutkimus toteutettiin kvantitatiivisena tutkimuksena virtuaalisen kyselylomakkeen avulla. Tutkimusaineiston keräyspaikkana toimivat Vihdin seurakunnan rippileirit sekä nuortentila Sankarla. Kyselyyn vastasi jokainen vuoden 2016 kesän isonen sekä nettilinkin kautta muutama isonen, jotka eivät tuona kesänä olleet toimineet isosena. Vastausprosentti oli siis kesän 2016 isosten osalta 100 %.

Tutkimuksesta selvisi, että lähes jokainen kesän 2016 isonen on tyytyväinen Vihdin seurakunnan järjestämään isoskoulutukseen, eikä muuttaisi sitä juurikaan. Isokset ovat innokkaita toimessaan ja heitä motivoi jatkamaan pääosin se, että isous on mieluisaa ja hauskaa tekemistä. Lähes jokainen isonen kertoi, että on jotenkin muuttunut tai kasvanut kristittyinä isoskoulutuksen aikana. Moni mainitsi vahvistuneen uskonsa ja oivalluksen, että on monia tapoja olla kristitty.

Isoskoulutusta tulisi muutamien palautteiden perusteella myös hieman muuttaa. Vihdin seurakunnan isoskoulutuksesta vastaavilla työntekijöillä on hyvä pohja lähteä toteuttamaan uudenlaisia toimintatapoja ensi vuoden isoskoulutuksissa. Tutkimuksen avulla Vihdin seurakunta voi myös kartoittaa, mikä on sukupuoli-kauma, eroavatko tyttöjen ja poikien vastaukset toisistaan, miten ikä ja käydyt isoskoulutukset vaikuttavat ajattelutapaan tai käyttäytymiseen ja miten tärkeänä isokset pitävät tehtäväänsä.

Tutkimuksen perusteella isoskoulutuksessa olisi tärkeä ottaa huomioon käytännön harjoittelu sekä leirikeskuksen käytännön asioiden läpikäyminen ja leirikeskuksessa vierailu ennen rippileiriä. Olisi myös hyvä ottaa huomioon vanhemmat isokset ja löytää keinoja sitouttaa heidät pysymään isostoiminnassa vielä täysi-ikäisinäkin.

Avainsanat: seurakunta, isoskoulutus, isonen, evankelis-luterilainen kirkko, hengellinen kasvu, kvantitatiivinen tutkimus.

ABSTRACT

Ikäheimo, Hanna and Leppäkoski, Laura. "BEING A YOUNG CONFIRMED VOLUNTEER IS THE BEST THING EVER INVENTED". A survey about Vihti congregations young confirmed volunteers' thoughts during the young confirmed volunteer training. 52 pages, 1 appendices. Language: Finnish. Helsinki, Autumn 2016. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Christian Youth Work. Degree: Bachelor of Social Services.

The goal of this thesis was to examine what young confirmed volunteers (YCVs) think about the training of becoming a YCV, what motivates them to go through the whole three-year training programme and how they think they have grown as a Christian during the training time. The thesis has been made in cooperation with Vihti congregation.

The research was made quantitative and a virtual questionnaire was used. We collected the material of the research in Vihti congregation's confirmation school camps and the youth activity center Sankarla. The survey was answered by everyone who worked as a YCV during the summer of 2016 and a few answers came through a Facebook link from those who didn't work as YCVs during the summer of 2016. The completion rate was 100%.

The research showed, that almost every YCV of summer 2016 is happy with the contents of the training arranged by Vihti congregation. They wouldn't change it much. The YCVs are eager about what they are doing and they are motivated to go on; mostly because being a YCV is fun and a good hobby. Almost every YCV said that they have somehow changed or grown as a Christian during the training. Many of them said, that their faith has grown and they have learned that there are many ways to be a Christian.

Some of the answers revealed that the YCV training should somehow be adjusted. We think that the employees in charge of the YCV training have a good opportunity to start doing something new to their next year's training plans. With the help of the research, Vihti congregation can also map out, what the gender distribution is, does the answers between girls and boys differ, how does age and the training years affect their way of thinking or acting, and how important YCVs think their job is.

It is important to acknowledge that during the YCV training they need to practice the basics and to go to the camp centre to go over the practicalities before the confirmation school camp starts. It would also be wise to consider the older YCVs and to find a way to make them stay in the activities also as adults.

Key words: congregation, young confirmed volunteer training, young confirmed volunteer, evangelical-Lutheran church, spiritual growth, quantitative research

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 AIKAISEMPI TUTKIMUS	8
3 NUORET JA SEURAKUNTA	10
3.1 Nuoruus.....	10
3.2 Nuori seurakuntalainen.....	11
4 SEURAKUNNAN TOIMINTA	13
4.1 Rippikoulu.....	13
4.2 Isoskoulutus	14
5 VIH DIN SEURAKUNTA	16
5.1 Seurakunta	16
5.2 Vihdin seurakunnan isoskoulutus	17
6 MOTIVAATIO	20
6.1 Vapaaehtoisмотиваation ulottuvuudet.....	20
6.2 Yleinen, erityinen, sisäinen ja ulkoinen motivaatio sekä palkitseminen ...	21
7 KRISTITTYNÄ KASVAMINEN	23
7.1 Nuoret.....	23
7.2 Nuoret aikuiset	24
8 OPINNÄYTTEEN TARKOITUS JA TAVOITTEET	27
9 TUTKIMUKSEN KULKU	29
9.1 Aineiston keruu.....	29
9.2 Aineiston analyysi ja sen vaiheet.....	30
10 OPINNÄYTETYÖN TULOKSIA.....	32
10.1 Vastaajien taustatiedot	32
10.2 Isosten ajatuksia isoskoulutuksesta.....	33

10.3 Isosten ajatuksia isosuudesta.....	36
10.4 Motivaatio isokoulutuksen käymiseen.....	37
10.5 Uskonto ja kristillisyyys isosten elämässä	38
10.6 Isosten hengellisen elämän harjoittaminen.....	39
10.7 Isosten kokemukset kristittyinä kasvamisesta	41
10.8 Tulevaisuus isosena.....	42
11 POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET	43
11.1 Tutkimustulosten tarkastelua.....	43
11.2 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	46
11.3 Tutkimuksen onnistuminen.....	47
11.4 Opinnäyteprosessi ja ammatillinen kasvu.....	47
LÄHTEET	50
LIITE: Kyselylomake isosille.....	53

1 JOHDANTO

Opinnäytetyömme aiheena on tutkia nuorten kasvua uskossa isoskoulutusten aikana sekä selvittää heidän motiivinsa toimia isosina. Kolmivuotinen isoskoulutus on Vihdin seurakunnan tarjoama koulutus nuorille, jotka ovat käyneet rippikoulun. Isoskoulutuksen, eli tutummin iskon, käytyään nuori on valmis avustamaan rippikouluissa rippikoululaisia. Ensimmäisen vuoden isoskoulutus on Vihdin seurakunnan oma koulutus, jossa on vihtiläisiä nuoria. Toinen ja kolmas isoskoulutus ovat rovastikunnallisia, joihin osallistuu nuoria myös muualta rovastikunnasta.

Opinnäytetyömme toteutetaan tutkimushankkeena yhteistyössä Vihdin seurakunnan kanssa. Tutkimustyömme on työelämälähtöinen; tarve tutkimustyölle nousi seurakunnan nuorisotiimistä, joka suunnittelee ja toteuttaa isoskoulutuksen Vihdin seurakunnassa. Aloitimme yhteistyön työelämän yhteyshenkilömme Panu Janhusen kanssa loppukesästä 2015, jolloin Janhunen esitti toiveen opinnäytetyön aiheesta, joka Vihdin seurakunnassa oli toivottu jonkun tekevän.

Valitsimme isoskoulutuksen teema-alueeksemme, vaikka sitä onkin jo jonkin verran tutkittu. Olemme kuitenkin vakuuttuneita siitä, että tämä tutkimus on uudenlainen verrattuna aikaisempiin. Tämänkaltaista tutkimusta, joka tutkii isosten motivaatiota, ei ole aikaisemmin tehty. Kolmivuotinen isoskoulutus ja isosten motivaatio pysyä mukana koko sinä aikana on kuitenkin uusi aihe. Aihe oli myös Vihdin seurakunnan nuorisotiimin toivoma tutkimusaihe. Myös isosen ajatusmaailma ja hengellinen kasvu kiinnostavat sekä Vihdin seurakunnan nuorisotyönohjaajia, että meitä.

Opinnäytetyömme kasvattaa ja kehittää meitä, tulevia kirkon nuorisotyönohjaajia, sillä olemme halukkaita valmistumaan kirkon alalle. Asetimme itsellemme haasteen aloittamalla ison tutkimustyön, sillä aioimme selvittää, mikä on isosten motivaatio käydä koulutus loppuun asti. Toivomme hankkeemme palvelevan sekä meitä tulevina nuorisotyönohjaajina että Vihdin seurakuntaa. Olemme molemmat

käyneet työharjoitteluissa Vihdin seurakunnalla ja olleet kausityöntekijöinä muutamilla seurakunnan rippikoululeireillä, joten työmenetelmät ja työympäristö sekä sen työntekijät ovat meille tuttuja.

2 AIKAISEMPI TUTKIMUS

Vuonna 2004 kirkkohallitus julkaisi Jouko Porkan tutkimuksen ”On kunnia olla isonen”. Tutkimus käsitteli Suomen evankelis-luterilaisen kirkon isostoimintaa 2000-luvun alussa ja se oli osa Kirkkohallituksen rippikouluprojektia vuosina 2001 – 2005. Tutkimuksella oli kolme tutkimustehtävää. Ensinnäkin sillä haluttiin koota seurakuntien isoskoulutuksen sisällöstä ja isostoiminnan malleista ajankohtaista tietoa. Toiseksi sillä haluttiin arvioida saatuja tuloksia ja kolmanneksi tutkimustulosten pohjalta laatia valtakunnallisia kehittämislinjauksia isostoimintaan. Tutkimus toteutettiin postitettavalla kyselylomakkeella, joka osoitettiin seurakunnan isostoiminnasta vastaavalle henkilölle. Kyselylomake postitettiin kaikkiin seurakuntiin. Lopullisessa kyselylomakkeessa oli keskitytty isoskoulutuksen rakenteeseen ja sisältöön sekä isoseen seurakunnassa. (Porkka 2004, 19–21.)

Tutkimus vahvisti ydinryhmän linjauksen, että isosten kanssa tehtävä työ on paljon muutakin kuin kouluttamista. Tutkimuksesta selvisi, että 1990-luvulla ja 2000-luvun alussa kirkkomme isostoiminta on laajentunut ja kasvanut. Siinä tuli ilmi myös, että oikea asenne koetaan hyvän isosen ominaisuudeksi. Porkan (2004, 38, 55, 117) tekemä tutkimus on osoittanut myös, että kaikki halukkaat pääsivät isoskoulutukseen, mutta vain soveliaimmat heistä pääsivät rippikoulu-leirille isoseksi.

Tutkimuksesta kävi ilmi, että isosten tärkeimpänä tehtävänä pidettiin leirihenkeen liittyviä tehtäviä sekä hengellisten tehtävien ohjaamista. Eniten eroa oli siinä, miten tärkeänä seurakunnat pitivät isosten tehtävää perinteen siirtäjänä ja valvojana. 40 prosenttia oli sitä mieltä, että nämä ominaisuudet eivät ole niin tärkeitä, kun taas loput vastaajista pitivät niitä tärkeinä. Toinen seikka, joka jakoi seurakuntien mielipiteet puoliksi, oli isosten esiintymistehtävien tärkeys. Ensimmäinen isoskoulutus koostui yleisimmin säännöllisistä viikkokokountumisista sekä yhdestä tai kahdesta viikonloppuleiristä. Useissa seurakunnissa piti lisäksi osallistua muuhun seurakuntatoimintaan. Toisen vuoden isoskoulutuksessa oli paljon samoja teemoja kuin ensimmäisen vuoden isoskoulutuksessa, mutta painotu-

seroja kuitenkin oli. Leikkien ja sketsien sijaan yleisin painotus oli ongelmatilanteiden ratkaisukeinot. Kolmannen ja neljännen vuoden koulutusta ei mielletty enää koulutukseksi. Näissä joko kouluttauduttiin isosryhmän ohjaajiksi tai apuohjaajiksi. Jos koulutus oli puhtaasti isoskoulutusta, siinä syvennettiin aiemmin opittua painopistettä eli kristittyä elämistä. (Porkka 2004, 68, 89–90.)

Isoskoulutuksen suosioon vaikutti yleensä positiivisesti se, jos toinen isonen oli kutsunut uuden rippikoulun käyneen nuoren isoskoulutukseen. Toinen asia, joka houkutteli isoskoulutukseen, oli onnistuneet rippikoululeirit. Isoskoulutuksen keskeyttämiseen vaikuttavia syitä olivat usein ajan puute, hankalat etäisyydet sekä se, että koulutus ei ollutkaan sellainen, kuin oli odotettu. Isoskoulutettavien hengellistä kasvua tuettiin yleisesti koulutukseen liitettyllä hartauselämällä. (Porkka 2004, 113.)

3 NUORET JA SEURAKUNTA

3.1 Nuoruus

Alle 29-vuotias luokitellaan nuoreksi nuorisolain (72/2006) mukaan. Kun hän kasvaa lapsesta aikuiseksi, välissä on vaihe, jota kutsutaan nuoruudeksi. Nuoruudessaan ihminen kasvaa henkisesti ja fyysisesti. Murrosikä eli puberteetti alkaa fyysisesti hormonitoiminnan muutoksina aivoissa, joka aiheuttaa ruumiinrakenteen muuttumisen. Puberteetin katsotaan päättyvän silloin, kun ihminen on lisääntymiskykyinen. (Nurmi, Ahonen, Lyytinen, Lyytinen, Ruoppila 2006, 124–126.) Murrosiässä itsetunto ei ole vakaa, ja muutoksen keskellä nuori kokee epävarmuutta, huolimatta siitä, onko hän ennen murrosiän alkua ollut sinut itsensä kanssa (Pruuki 2008, 50).

Murrosikäinen nuori kokee epävarmuutta sekä itsestään että suhteestaan muihin. Hän voi jopa pohtia, onko hän rakastettu vai ei, sillä nuori ei välttämättä luota siihen enää. Kun elämässä tulee lisää erilaisia velvoitteita ja vaatimuksia, ne saattavat alkaa tuntua ylivoimaisilta, eikä niistä selviytyminen ole enää itsestään selvää. Nuoren kasvaessa myös irtautuminen vanhemmista on ajankohtaista. Se on murrosiän yksi kehitystehtävä, ja se tuntuu ristiriitaiselta. Nuori haluaa olla osa vanhempiaan ja perhettään, mutta toisaalta vanhemmat saattavat joskus vaikuttaa nuoresta noloilta tai ymmärtämättömiltä. (Pruuki 2008, 50–51.)

Innostuminen ja kokeilunhalu kuuluvat nuoruuteen (Nurmi ym. 2006, 22). Nuoruuden aikana ihminen alkaa tehdä monia päätöksiä, joista osa myös koskee tulevaisuutta, esimerkiksi ihmissuhteita, koulutusta ja työhön liittyviä seikkoja. Nuoren ajattelukyky alkaa kehittyä suuntaan, jossa hän pystyy ajattelemaan yleisemmällä tasolla tapahtuvia asioita. Nuoruudessa ihminen myös kykenee ajattelemaan asioita paremmin muiden kannalta, eli hänestä tulee empaattisempi. (Nurmi ym. 2006, 128–129.)

Piaget'n teorian yksi keskeisistä aiheista on lapsen ajattelun siirtyminen konkreettisten operaatioiden vaiheesta formaalisten operaatioiden vaiheeseen. Se

tarkoittaa sitä, että nuori kykenee esimerkiksi paremmin hahmottamaan ja ymmärtämään Raamatun vertauksia, symboleita sekä kielikuvia. Sen takia nuori pystyy kokonaisvaltaisemmin ymmärtämään kristinuskon sisältöä. Tosin siinä saattaa olla haastavaa se, että kyky abstraktiin ajatteluun saattaa aiheuttaa sitä, että nuori jättää uskonnolliset asiat käsittelemättä niiden vaikeuden tai monimutkaisuuden takia. (Pruuki 2010, 52.)

Nuoruus on myös haavoittuvaista aikaa. Murrosiässä ja nuoruudessa esimerkiksi kiusaamista esiintyy yhä vuodesta ja sukupolvesta toiseen. Aihe on vaikea ja arka. Eniten kiusaamista esiintyy varhaisnuoruudessa - herkässä iässä nuori on haavoittuvainen ja herkempi kiusaamiselle. Toisaalta onneksi nuoren kasvaessa ja varttuessa, myös erilaisuutta siedetään paremmin, joten kiusaaminen voi vähetä siltä osin. (Pruuki 2008, 79.)

Läheisyys, salaisuuksien jakaminen, itsensä tutkiskelu ystävän kanssa sekä loogisen päättelyn ja tunteiden yhdistäminen korostuvat nuoruusiän ystävyssuhteissa. Tytöille ja pojille ystävyssuhteet näyttävät merkitsevän eri asioita. Tytöt kokevat poikia enemmän läheisyyttä sekä korostavat lojaalisuuden merkitystä ystävyssuhteissaan. Lisäksi tytöt ovat poikia riippuvaisempia ystävistään. Lapsen kehitystä eivät välttämättä tue kaikenlaiset ystävyssuhteet – useista tutkimuksista käy ilmi, että lapset joiden ystävyssuhteet ovat vastavuoroisia, tulevat uusiin ryhmiin helpommin kuin lapset joilla ei tällaista ystävyssuhdetta ole. (Ritokoski 2010, 61–62.)

3.2 Nuori seurakuntalainen

Köykan (2005, 60) mukaan nuoret etsivät Raamatusta elämänkysymyksiinsä vastauksia. Hänen mukaansa kysymyksiä on kolmenlaisia; lohdun etsiminen, Jumalan tahto sekä kristillinen elämäntapa. Lohtua katsotaan etsittävän silloin, kun nuoruudessa tapahtuu vaikeita asioita. Nuori saa Raamatusta muistutusta siitä, mikä on Jumalan toive ihmiselle. Kirjoittajat katsovat kristillisen elämäntavan olevan oppi Raamatusta, josta nuori voi hakea ohjeita elämäänsä.

Köykkä (2005, 68) neuvoo ohjaamaan nuoria oikeanlaiseen Raamatunlukuun; Raamatun lukemisesta ei saa tulla pakkosuorittamista. Harhakuvitelma siitä, että eniten Raamattua lukenut olisi paras kristitty, olisi Köykin mukaan kitkettävä pois. Toiseksi ohjeeksi neuvotaan säilyttämään nuoren helposti järkkävä mielenrauha – Raamatussa on paljon tekstejä myös maailmanlopusta sekä voimakkaita hengellisistä kokemuksista. Murrosiässä nuori on herkkä, ja näin ollen saattaa myös aikuisena muistaa lukemaansa ja siten jopa kääntyä kirkkoa vastaan.

Nuoret toivovat kirkon olevan avoin ja suvaitsevainen yhteisö, johon on vaivatonta tulla mukaan, ja jossa ihmiset kohtelevat toisiaan kunnioittavasti. Kirkon tulee heidän mielestään myös pitää perussanomastaan kiinni, mutta kuitenkin antaa erilaisille käsityksille ja tulkinnolle tilaa. Laajemmalti ajateltuna kirkon tulisi pitää huolta heikoimmassa asemassa olevista. Toimintaan ja sen suunnitteluun pitäisi ottaa mukaan ja osallistaa kaiken ikäisiä seurakuntalaisia. (Karvonen & Liljendahl 2005, 323–324.)

4 SEURAKUNNAN TOIMINTA

4.1 Rippikoulu

Rippikoulu on kestoaltaan yhteensä 80 tuntia ja se toteutetaan puolen vuoden aikana. Mahdollinen leirijakso kestää yleensä noin viikon. Suurin osa nuorista käy rippikoulun sinä vuonna, kun hän täyttää 15 vuotta. Vuosittain suomalaisista 15-vuotiaista noin 84 % käy rippikoulun (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. a.). Rippikoulu perustuu myös ennen kaikkea Raamattuun ja Lähetyskäskeyn.

Jeesus tuli heidän luokseen ja puhui heille näin: "Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä. Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni: kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettakaa heitä noudattamaan kaikkea, mitä minä olen käskennyt teidän noudattaa. Ja katso, minä olen teidän kanssanne kaikki päivät maailman loppuun asti."

Matt. 28:18–20

Rippikoulun teologinen perusta on luettavissa Katekismuksessa, jossa kerrotaan kasteopetuksen sisällöstä. Sen pääpainona ovat uskontunnustus sekä Isä meidän -rukous. Rakkauden kaksoiskäskyn avulla on alun perin opetettu elämänsymyksiä, mutta myöhemmin siihen on liitetty avuksi 10 Käskyä. Katekismus sisältää myös sakramentit, kasteen ja ehtoollisen, joiden opettaminen kuuluu rippikouluun. Kasteessa kristityt otetaan kolmiyhteisen Jumalan yhteyteen ja niin ollen myös kolminaisuusopin tietämys on rippikoulun keskeisiä teemoja. (Elämä – usko – rukous 2001, 5.)

Uuden Rippikoulusuunnitelma 2017 toiminta-ajatus on vahvistaa ja varustaa nuorta. Vahvistaminen liittyy uskoon kolmiyhteiseen Jumalaan ja varustaminen hengellisen elämän hoitamiseen. Rippikoulun tavoitteet ovat kuvattu nuorikeskeisestä näkökulmasta. Tavoitteita on kuusi; osallisuus ja oikeus, tunne ja kokemus, hengellisyys, eettisyys, tietosisältö sekä jäsenyys. (Suuri Ihme 2016, 14.)

Rippikoulussa keskeisessä asemassa on kristillinen kasvatus. Se pohjautuu ihmiskäsitykseen ja on käytännössä kasvattamista kristinuskon tukemana. Sen

keskeisiä teemoja ovat ihmisen suhde Jumalaan ja toisiin ihmisiin sekä ihmisen vastuu elämästään ja teoistaan kaikkia muita ja itseään kohtaan. Siihen kuuluu myös Jumalan rakkauden tiedostaminen sekä sen kautta tuleva tietoisuus oikeudenmukaisuudesta. (Räsänen 2008. 287, 288.)

Hengellinen elämä alkaa kasteesta ja jatkuu sanan ja sakramenttien kautta. Tämä tehdään yhdessä muiden seurakuntalaisten kanssa ja siihen kuuluvat vahvasti rukous sekä messut. (Holopainen 2008. 359, 360.) Rippikoulu päättyy konfirmaatiomessuun, joka tuo messuelämän keskeiselle paikalle rippikoulussa. Se tuo myös esille kummien ja vanhempien tärkeyden konfirmaatiomessussa, joka vahvistaa seurakunnan kanssa yhteisen matkan tekemistä. (Elämä – Usko – Rukous 2001, 5–9, 21–27.) Vihdin seurakunnan yleinen käytäntö konfirmaatiomessuissa onkin, että ristikulkueeseen osallistuu sekä konfirmoitava että tämän kummi. Konfirmaation jälkeen nuori saa toimia kummina, osallistua itsenäisesti ehtoolliselle sekä asettautua ehdolle 18-vuotiaana seurakuntavaaleissa. Rippikoulun käytyään kristitty saa myös avioliittoon vihkimyksen kirkossa. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. a.)

4.2 Isoskoulutus

Isonen on vastuunkantaja, yhteishengen luoja ja tiedottaja leirin opettajien ja leiriläisten välillä. Isonen on kuuntelija ja toteuttaja. Isonen on vastaanottaja ja antaja. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. b.)

Seurakunnissa ja paljon nuorten keskuudessa kuullusta termistä ”isonen”, tuli virallinen vuoden 2004 Kirkkohallituksen asiakirjassa ”Isostoiminnan linjauksia - sopivan kokoinen iso”. Isonen osoittautui osuvaksi nimeksi, sillä se kuvaa hyvin perustehtävää, jota isonen suorittaa. Nimi sai alkunsa varhaisessa isostoiminnassa käytetystä termistä isovelji ja -sisko. (Porkka 2005, 85.). Toinen, hieman teologisempi näkemys isosuuden alkujuuriin liittyy kummiuteen. Kun aikuinen tuli kasteelle kirkkoon, hänelle osoitettiin tukihenkilönomainen ihminen, joka auttoi kastekoululaista seurakuntaan sekä tutustumaan uskoon. Teologisesti isostointia voisi siis verrata tähän alkukirkon käytäntöön. (Suuri Ihme 2016, 37.)

Isoskoulutus on perinteisesti yksivuotinen, mutta kolmivuotiset koulutukset ovat yhä useamman seurakunnan käytössä. Isostoiminnassa perehdytään syvemmin Raamattuun ja nuorten elämää koskeviin kysymyksiin. Isoskoulutus on hyödyllinen paitsi rippikoulujen, myös yleisesti koko elämän kannalta esimerkiksi ihmissuhteiden ja perhe- ja kaveripiirin kannalta. Isoskoulutuksessa on mahdollista syventyä omaan uskoonsa ja itseensä myös uskonelämän hoitamisen ja rippikoulutoiminnan lisäksi. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. b.)

Rippikoululaisesta isoseksi siirtyminen on iso hyppäys. Vastuu kasvaa, sillä ensimmäisen vuoden isonen saattaa olla ensimmäistä kertaa elämässään vastuussa toisesta ihmisestä tai jopa kokonaisesta ryhmästä. Isoskoulutuksessa valmistaudutaan isosena toimimisessa tarvittaviin tietoihin ja taitoihin, mutta varsinaisesti itse rippikoulussa isosena toimiminen opettaa heitä parhaiten. Isoskoulutuksen tavoite on kasvattaa nuorten seurakuntaidentiteettiä sekä korostaa sitä tunnetta, että he isoseksi ryhtyessään tietävät, että edustavat seurakunnan nuorisotoimintaa. (Köykkä 2014, 42–46.)

Juuri isostoiminnan vuoksi rippikoulusta on tullut osa nuorisokulttuuria. On isosten ansiota, että rippikouluissa on perinteitä, jotka jatkuvat läpi vuosikymmenten ympäri Suomen seurakuntia. Isostoiminnassa kirkon ja nuorten tarpeet tulevat toisiaan vastaan – nuoret, sekä rippikoululaiset että isokset, pitävät hauskaa ja vastavuoroisesti kirkko säilyttää vetovoimansa rippikoulujen järjestäjänä erityisesti isosten takia. (Köykkä 2014, 40–41.)

5 VIH DIN SEURAKUNTA

5.1 Seurakunta

Vihdin seurakunta on luoteisella Uudellamaalla sijaitsevan kunnan seurakunta. Se on osa Espoon hiippakuntaa, ja se työllistää yli 70 henkilöä. Vihdin seurakunnan pitkäaikainen kirkkoherra on Pekka Valkeapää. Seurakunnan nuorisotiimi toimii niin kutsutun kasvutiimin alaisuudessa ja yhteistyössä sen kanssa. Tällä hetkellä nuorisotiimiin kuuluu seitsemän henkeä, kasvutiimiin 13 henkeä. Nuorisotiimissä työskentelee viisi nuorisotyönohjaajaa sekä kaksi nuoriso- ja rippikoulupastoria. Kasvutiimissä työskentelee nuorisotiimiläisten lisäksi viisi lapsi- ja perhetyöntekijää sekä lapsi- ja perhetyön pappi. (Tapaninen 2016.)

Vihdin seurakunnan seurakuntatalossa Vihdin kirkonkylällä on muun muassa kirkkoherranvirasto sekä taloustoimisto. Vihdissä on myös siunauskappeli, ja seurakunta omistaa useita eri kiinteistöjä ympäri Vihtiä. Nummelan seurakuntakeskuksessa on nuorten oma tila Sankarla, joka on keskeisessä asemassa nuoriso-, lapsi- ja rippikoulutyössä. Sankarla on auki lähes joka päivä, ja sinne saa tulla aina, kun siellä on joku työntekijä. Ainoastaan koulusta luvatta poissa ollessa Sankaraan ei saa tulla. Tällä hetkellä Sankarlan viikko-ohjelmaan kuuluu muun muassa nuortenilta, raamatturyhmä, bändikerho, lasten kerhot sekä nuorten kerhot. (Vihdin seurakunta i.a.)

Vihdin seurakunnalla on oma leirikeskus, Riuttaranta. Se sijaitsee Pohjois-Vihdissä, kymmenen minuutin ajomatkan päässä Vihdin kirkonkylältä. Riuttarantassa on uusi ja vanha puoli sekä rantasauna. Vanhalla puolella on päärakennus, jossa on kolme makuuhuonetta, keittiö, toimisto sekä sali, joten yhteistä tilaa on vanhalla puolella melko vähän. Leiriläisten ja isosten majoitusrakennuksena toimii kaksi parakkia, joissa on yhteensä kymmenen huonetta. Vanhan ja uuden puolen välissä on suuri rantasauna, josta löytyy iso takkahuone sekä keittiö ja suuret saunatilat. Takkahuonetta on usein käytetty jumalanpalvelustilaisuuksiin etenkin vanhan puolen leirien aikana. Uudella puolella on paljon yhteisiä tiloja, iso ruokasali sekä pääkeittiö. Majoitustilaa on 16 huoneen verran. Uusi ja vanha

puoli mahdollistavat sen, että kesällä Riuttarannassa on käynnissä samaan aikaan kaksi leiriä. Tämä helpottaa kiireistä leirikesää ja kahden leirin ollessa samaan aikaan rippikoulussa, sillä esimerkiksi myös konfirmaatiopäivät ovat usein peräkkäin. Riuttaranta on myös tunnettu siitä, että se majoitti suurimman turvapaikanhakijakriisin aikana seitsemäksi kuukaudeksi yli sata turvapaikanhakijaa asumaan sen tiloihin. Riuttarannan vastaanottokeskusta johti silloinen diakonijohdaja Päivi Tapaninen. (Tapaninen 2016.)

5.2 Vihdin seurakunnan isoskoulutus

Lukuvuonna 2015–2016 Vihdin seurakunnan ensimmäisen vuoden isoskoulutus on koostunut kahdeksasta isoskoulutuskerrasta, isoskoulutuspäivistä, sekä isoskoulutusleiristä. Kahdeksalla isoskoulutuskerralla, joista puolet käydään syyskaudella ja puolet kevätkaudella, on jokaisella pohdittu eri asioita. (Janhunen 2015.)

Ensimmäisellä syksyn isoskoulutuskerralla on pohdittu isoskoulutuksen käytäntöjä, ryhmäydytty sekä mietitty, miten rippikoululaisesta tullaan isoseksi. Toinen kerta jatkoi myös ryhmäytyksen merkeissä. Tällä kertaa myös seurakuntaa ja työntekijöitä tuotiin isoskoulutettaville tutuiksi. Kolmannella kerralla pohdittiin jo Raamatun lukuun liittyviä asioita ja pohdittiin raamisten eli raamattupiirien vetämistä. Raamis eli raamattupiiri on tapahtuma, jossa nuoret lukevat Raamattua työntekijän kanssa. Neljäs eli syksyn viimeinen kerta piti sisällään hartaudet ja siihen liittyen annettiin hartaustehtävä. Silloin myös haettiin kesän leireille isoseksi. ”Iskopäivät”, isosille suunnattu viikonloppu, päättivät syksyn koulutuskerrat ja niissä käytiin läpi aikaisemmin annetut hartaustehtävät sekä Riuttarannan, eli Vihdin seurakunnan leirikeskuksen, käytännöt. Iskopäivillä isoshaku kesän leireille oli edelleen mahdollista, mikäli haku oli mennyt aikaisemmin ohi. (Janhunen 2015.)

Kevään isoskoulutukset alkoivat viidennellä isoskoulutuskerralla leikkien ohjaamisen opettelulla ja laulamisella. Kuudes kerta taas piti sisällään näyttelemisen

ja sketsien esittämisen opetteluun. Seitsemäs kerta käsitteli erikoistilanteita rippikoulussa sekä sitä, että isonen on isonen rippikoulun jälkeenkin. Viimeinen, eli kahdeksas kerta, piti sisällään rippikoulun jumalanpalveluselämän. Kevätkausi päättyi iskoleiriin. Iskopäivien tapaan Iskoleirillä käytiin läpi lisää Riuttarannan käytäntöjä. Isoskoulutettaville opetettiin myös jonkin verran tärkeimpiä ensiaputaitoja. Kevät päättyi isosten siunaamiseen, jossa isokset tulivat siunatuiksi työhönsä ja tehtävänsä papin ja muiden työntekijöiden toimesta. (Janhunen 2015.)

Isoskoulutuskertojen, Iskopäivien sekä -leirin lisäksi isoskoulutettavat tutustuivat Vihdin seurakunnan seurakuntaelämään. Kerroista pyydettiin leima ”Iskopassiin” todisteeksi siitä, että isonen oli osallistunut vaadittuun toimintaan. 2015–2016 vuonna passiin kerättiin 12 merkintää. Merkinnot koostuivat kolmesta nuortenilasta, kolmesta messusta sekä messun valmistelusta rippikouluryhmän kanssa. Vapaavalintaisessa seurakunnan tapahtumassa piti olla neljä kertaa, ja kerran piti kuulua Sankarla-crew:iin. Crew pitää huolen esimerkiksi siitä, että keittiö pysyy puhtaana ja kahvit kuumana, tiskit tiskikoneessa ja puhtaat astiat kaapissa. Crew siivoaa tiloja nuortenillan jälkeen ja on muutenkin apuna koko nuortenillan ajan ja saa myös pieniä messuavustustehtäviä. (Janhunen 2015.)

Toisen vuoden isoskoulutuksen aiheena on ongelmanratkaisu- ja vuorovaikutustaidot. Isoskoulutus on viikonlopun mittainen leirillä tapahtuva koulutus. Kolmannen vuoden isoskoulutus, Kutsumus ja lahjat, on kestoaltaan myöskin viikonlopun mittainen. Siellä pohditaan isosen omaa itseä, omaa osaamista, unelmia, omaa persoonaa ja mitä isonen haluaa tehdä isona. Koulutuksessa pohditaan myös omaa yhteyttä seurakuntaan. Toisen ja kolmannen vuoden isoskoulutukset ovat rovastikunnallisia, eli niihin osallistuvat myös naapuriseurakuntien isokset ja ohjaajat. (Vihdin seurakunta i.a.)

Vihdin seurakunnan rippileireillä on ollut tapana ottaa vielä isosten lisäksi mukaan isosten isonen. Isosten isonen on yleensä kolmannen vuoden isonen tai vanhempi nuori, joka on käynyt kolme isoskoulutusta ja toiminut jo muutamilla leireillä isosena. Isosten isonen huolehtii isosista, heidän toiminnastaan, antaa vinkkejä iltaohjelmiin ja raamattupiirien pitämiseen. Hän on myös isosten tukena ja ikään

kuin ohjaajien ja isosten keskeinen tärkeä viestinviejä omaan isokokemukseensa nojaten. Isosten isosen palkka on hieman korkeampi kuin isosten palkka, ja isosten isonen on täysi-ikäinen. (Janhunen 2016.)

Rippikoululeireillä isosia on yleensä kuudesta kahteentoista. Kolmelletoista rippikoululeirille mahtui leirikesänä 2016 noin 100 isosta. Isoiset saattavat osallistua opetukseen ollessaan leirillä. He ovat joskus mukana oppitunneilla, mikäli ohjaaja niin pyytää. Isoiset yleensä tulevat mielellään mukaan ainakin Sankarlasta ja muusta nuorisotyöstä kertovalle oppitunnille. He kertovat omia kokemuksiaan isosuudesta ja siitä, mitä on olla isonen. Se yleensä antaa lähtölaukauksen isokoulutukseen hakemiselle. (Janhunen 2016.)

Joistakin isosista tulee isosuransa jälkeen yövalvoja. Yövalvoja on henkilö, yleensä vanhempi isonen tai muu seurakuntanuori, joka tulee valvomaan yöt leirille. Hänen vastuullaan on, että rippikoululaiset pysyttelevät huoneissaan yöllä ja näin ollen isokset ja ohjaajat saavat nukkua yöllä. Yövalvoja on töissä leiristä riippuen noin klo 23–06. (Janhunen 2016.)

6 MOTIVAATIO

6.1 Vapaaehtoismotivaation ulottuvuudet

Yksilöllisyys on lisääntynyt länsimaissa, josta johtuen vapaaehtoistoiminta on yksilöllisempää ja refleksiivisempää sekä vähemmän kollektiivista. Se haastaa vapaaehtoistoimintaan motivoitumisen, mukaan lähtemisen sekä pidempi aikaisen sitoutumisen. (Yeung 2005, 104.) Vapaaehtoismotivaation ulottuvuudet voidaan kuvata esimerkiksi timanttimalilla.

Timanttimalin ensimmäisessä ulottuvuudessa puhutaan saamisesta ja antamisesta. Tässä ulottuvuudessa tuli ilmi ajattelu siitä, että antaessaan saa. Vapaaehtoistoiminta antaa mahdollisuuden toteuttaa itseään. Se myös antaa onnistumisen kokemuksia vapaaehtoisille sekä kokemuksen siitä, että heitä tarvitaan. (Yeung 2005, 109–110.)

Toinen ulottuvuus on jatkuvuus ja uuden etsiminen. Tässä ulottuvuudessa motivoivana tekijänä oli aihepiirin tuttuus, sillä se alensi osallistumiskynnystä. Positiiviset kokemukset ja muistot aiemmista vapaaehtoistoiminnoista olivat rohkaisseet ihmisiä sitoutumaan pidemmäksi ajaksi toimintaan. Vapaaehtoistoiminnan koetaan antavan myös mahdollisuuden oppia uutta sekä väylän henkilökohtaiseen muutokseen. (Yeung 2005, 112–113.)

Etäisyys ja läheisyys ovat kolmas ulottuvuus. Vapaaehtoiset pitävät tärkeänä sitä, että vapaaehtoistoiminta on joustavaa. Useat vapaaehtoiset aloittavat vapaaehtoistoiminnan, koska toivovat kuuluvansa ryhmään tai tavataksaan uusia ihmisiä. Vapaaehtoistoiminnan olennainen osa monille on me-henki, joka on yhteishenkeä, toisten vapaaehtoisten sekä työntekijöiden kanssa. Sanallinen vuorovaikutus on koettu myös tärkeäksi vapaaehtoistoiminnassa, eli kaikki keskustelut sekä toiminnan sosiaalisuus. (Yeung 2005, 113–115.)

Viimeinen eli neljäs timanttimalin ulottuvuus on pohdinta ja toiminta. Tähän ulottuvuuteen kuuluvat arvot ja ajatukset, mitä vapaaehtoistoiminta pitää sisällään.

Monet kristilliset roolimallit, kuten Jeesus, saattavat motivoida joitakin ihmisiä vapaaehtoistoimintaan. Henkilökohtaisten arvojen toteuttaminen on mahdollistettu vapaaehtoistoinnassa. (Yeung 2005, 116–117.)

6.2 Yleinen, erityinen, sisäinen ja ulkoinen motivaatio sekä palkitseminen

Monesti luullaan harhaanjohtavasti, että motivaatio olisi luonteenpiirre. Se ei kuitenkaan ole ominaisuus, vaan prosessin tulos. Motivaatio voi vaihdella paljon, ja se johtuu monista eri tekijöistä. Jos koemme, että asiaan panostaminen kannattaa, niin motivaatio on tulevaisuudessakin parempi. (Niermeyer & Seyffert 2004, 12.)

Yleinen motivaatio on halua kehittää ja saavuttaa jotakin tai vaikuttaa johonkin. Jokaisella ihmisellä on tavoitteita sekä toiveita, jotka motivoivat heitä. Motivaation voimakkuus voi vaihdella suuresti itsemotivoinnin eli itsensä motivoimisen osalta. Yleisestä motivaatiosta voidaan erottaa konkreettisiin tavoitteisiin tai tilanteisiin liittyvä erityinen motivaatio. (Niermeyer & Seyffert 2004, 14–15.)

Erityinen motivaatio saa alkunsa subjektiivisesta merkityksestä. Se vaikuttaa siihen, miten ahkerasti ihminen jaksaa tehdä työtä tavoitteensa eteen. Fyysisten ja psyykkisten voimavarojen täytyy antaa levätä tarpeeksi, jotta pystytään taas motivoitumaan uusiin haasteisiin. Ihminen sitoutuu asiaan vain, jos kokee sen kannattavan. Jos ihminen kokee saavansa jotain toiminnallaan aikaan, puhutaan uskosta omiin vaikuttamismahdollisuuksiin. Tunteet ovat keskeisessä asemassa motivaatiossa, sillä ihminen ei voi jatkuvasti toimia omia tunteitaan vastaan. Omia tunteitaan voi käyttää tavoitteiden toteutumiseen eli itsensä motivoimiseen. Eri-tyisen motivaation edellytyksiin vaikuttavat menestyksekkäästi oma tahdonvoima keskittyä haasteellisiin tavoitteisiin, pätevyys, sekä tiedot ja taidot kuin myös ympäristön tarjoamat edellytykset esimerkiksi kehittymiselle. (Niermeyer & Seyffert 2004, 15–17, 20–21, 24–25.)

Sisäisessä motivaatiossa ihminen kokee tekemisen kiinnostavana ja sen kautta tuntee tyytyväisyyttä. Ulkoisessa motivaatiossa taas tekemisellä on välineellinen

palkkio kuten raha. Silloin tyytyväisyys tulee ulkoisista seurauksista eikä tekemisestä. Itsemääräytymisen teorian mukaan ihmisellä on kolme psykologista tarvetta. Nämä ovat tarve olla autonominen, toimia vapaaehtoisesti ja tuntea itsensä kyvykkääksi sekä yhteenkuuluvaksi. Itsemääräytymisen teoriassa erotetaan toisistaan erilaisia motivaation tyyppisiä. Tämän avulla taas voidaan miettiä, miten voitaisiin motivoida erilaisiin motivaatiotyyppisiin kuuluvia henkilöitä. (Hakonen 2015, 148–151.)

Ihminen motivoituu yleensä silloin kun hän kokee pystyvänsä toivottuun suoritukseen, uskoo saavansa palkkion tai ajattelee palkkion olevan houkutteleva. Edellä mainittu kuuluu odotusarvoteoriaan. Tavoitteen asettamisen teorian mukaan kuitenkin haastavat, tarkat ja hyväksytyt tavoitteet, joista saa palautetta ovat ihmistä motivoivia asioita. Helppoja tavoitteita useimmin haastavat tavoitteet johtavat parempaan lopputulokseen. Haastava tehtävä edistää motivaatioita vain, jos ihmisellä on tarvittava osaaminen tai tieto sen käsittelemiseen. Tavoitteet kannattaa myös määritellä tarkasti, koska se saa ihmisen tekemään kovemmin töitä. (Hakonen 2015, 144–146.)

7 KRISTITTYNÄ KASVAMINEN

7.1 Nuoret

Kristillisessä kirkossa spiritualiteetilla tarkoitetaan perinteisesti hengellistä elämää ja sen hoitamista. Se voi kuitenkin olla myös yleistä spiritualiteettia, joka on ihmisyyden ydin ja liittyy ihmisenä kasvamiseen sekä ihmisen syvimpään ole-mukseen. Nuoren elämä on täynnä muutosta, sillä hän etsii identiteettiään ja muovaa elämänkatsomustaan. Suurin osa nuorista kuitenkin sanoo ainakin miet-tivänsä elämän tarkoitusta. Uskontokasvatuksen keskeisiä tavoitteita on David Hayn mielestä vahvistaa lapsessa ja nuoressa olevaa synnynnäistä spiritualiteet-tia. Vuonna 2002 Hay on esittänyt kolme haastetta uskontokasvattajille. Ensimmäinen haaste on auttaa lapsia ja nuoria pitämään mielensä avoimena. Toinen haaste on syventää lapsen ja nuoren henkilökohtaista tietoutta. Hengellisuuden sosiaalisten ja poliittisten ulottuvuuksien tunnistaminen oli kolmas haaste. (Tuominen 2005, 35–37.)

Nuori ei toimi samalla tavalla kuin aikuinen. Kun aikuinen on joutunut tekemään kompromisseja, nuori uskaltaa vielä aidosti kyseenalaistaa ja ihmetellä sekä vastustaa tai kapinoida. Vaikka nuoren on opittava yhteisiä käyttäytymissääntöjä elämässään sekä toisten mielipiteiden kunnioittamista niin ei nuoren aitoa ihmettelyä saa tukahduttaa. Nuori kaipaa vastauksia elämän suuriin kysymyksiin sen lisäksi nuori on kiinnostunut perheeseen, ystäviin ja seurusteluun liittyvistä asioista. Vaikka nuorta askarruttaviin kysymyksiin ei olisi selkeitä vastauksia pitää niitä silti käsitellä yhdessä. On tärkeää, miten nuoren kysymyksiin reagoidaan, sekä miten tosissaan nuoren ajatukset otetaan. Ei voida vain luottaa siihen, että nuori osaa muodostaa itse oman maailmankuvansa. Hän tarvitsee siihen tukea ikätovereilta sekä aikuisilta. Nuoren kasvun tukeminen ei kuitenkaan ole manipulointia tai ennalta määrättyyn lopputulokseen päätymistä. Kirkon työntekijöillä on velvollisuus rinnalla kulkemisen, ohjaamisen ja opettamisen lisäksi tuoda nuoren tietoon kaikki kristillisen uskon kirjo. Nuoria tulee ohjata jumalanpalvelukseen, rukoukseen, ehtoolliseen sekä seurakuntayhteyteen. (Tuominen 2005, 38–41.)

Nuori seurakuntalaisena -kehittämisasiakirjassa (2012, 8) sanotaan, että rajat lapsuuden, nuoruuden ja aikuisuuden välillä ovat muuttuneet liukuviksi. Kehittämisasiakirjassa kerrotaan, että lapset ja nuoret kokevat itse oman ajattelunsa nuoruudesta ristiriitaiseksi suhteessa siihen, että kirkko painottaa kasvatustyössään sitä, että lapsilla kuuluu olla kasvamiseen oma rauhansa, ja että 18-vuotiaaseen asti ihminen on lapsi. Lapsi nähdään yleisesti aikuisen vastakohtana, johon liitetään ajatusmaailma siitä, että lapsi on vajavainen aikuiseen verrattuna. Kuitenkin kaikista ikävaiheista, jotka ihminen kasvaessaan kohtaa, eniten painotetaan nuoruutta sen herkkyyden ja tunteiden takia. Jotta nuori pystyisi kokemaan itsensä joskus aktiiviseksi yhteisön jäseneksi, hänellä on oltava onnistunut kasvu taustalla.

7.2 Nuoret aikuiset

Sari Murtosen pro gradu -tutkielmaa varten tehdystä kyselystä oli selvinnyt, että nuoret aikuiset ovat saaneet vaikutteita omaan uskonnolliseen ajatteluunsa, käytänteisiin, osallistumisen tapoihin sekä uskonnolliseen identiteettiinsä muun muassa kodista, sukulaisilta, ystäviltä, seurakunnasta sekä kirjallisuudesta ja musiikista. Vaikutteita oltiin saatu myös ihmisten välisen kanssakäymisen kautta odottamattomissakin ympäristöissä. Rippikoulun koettiin olevan merkittävä oppimisympäristö nuoren aikuisen uskonnollisen oppimisen matkan kannalta. Naisista ja miehistä yli 80 % oli valinnut skaaloihin perustuvassa kysymyksessä rippikoulun vaikuttaneet paljon tai jonkin verran omaan uskonnolliseen kasvuunsa. (Murtonen 2009, 334–336.)

Kyselyyn vastanneiden mukaan rippikoulu vahvisti uskoa, muokkasi asenteita kirkkoa ja kristinuskoa kohtaan myönteisemmäksi sekä oli ponnahduslautana seurakunnan toimintaan myöhemmin. Osaksi uskonnollista yhteisöä nuoret sitoi isostoiminta, se oli tie muuhunkin seurakunnan toimintaan. Seurakunnan työntekijöiden koettiin olevan merkittäviä opastajia rippikoulussa ja nuorten toiminnassa. Kyselylomakkeessa oltiin myös selvitetty nuorten aikuisten harjoittamia uskonnollisia käytänteitä ja seurakunnan toimintaan osallistumista. Tähän saatu

aineisto oli pieni ja siitä oli pohdittu, että aktiiviseen seurakunnan toimintaan osallistumiseen ja usein harjoitettuihin käytänteisiin esimerkiksi rukoilemiseen, Raamatun lukemiseen sekä hengellisen musiikin kuuntelemiseen näytti vaikuttaneen nuoruuden aikainen seurakunnan toimintaan osallistuminen. (Murtonen 2009, 336, 340.)

Jenni Hyvösen pro gradu -tutkielman päätuloksena syntyivät kolme urbaanin kristityn nuoren aikuisen spiritualiteettityyppiä. Spiritualiteetilla tarkoitetaan tässä yhteydessä yleisinhimillistä spiritualiteettia, johon kuuluu arvojen luominen sekä asettaminen, sekä kristillistä spiritualiteettia, johon kuuluu kristillisen identiteetin rakentaminen sekä uskon harjoittaminen. Spiritualiteettityypit on nimetty perusluterilaiseksi, herätyskristilliseksi ja ideologikriittiseksi spiritualiteetiksi. Kristinuskon on perusluterilaisille nuorille aikuisille henkilökohtainen asia, jota ei välttämättä haluta jakaa yhteisön kanssa. Spiritualiteettia kuvaa yksityinen kokemuksellisuus, usko merkitsee tälle ryhmälle perinteitä ja uskonnollisuus vaikuttaa elämän taustalla, mutta se ei tule näkyvästi esiin. Perusluterilaisille nuorille aikuisille usko on itsestään selvää – sellaista, joka on ollut aina eikä siinä korosteta erityisesti opillisten kysymysten tärkeyttä. Jumalanpalveluksissa perusluterilaiset nuoret aikuiset käyvät lähinnä suurina kirkkopyhinä. Osa tähän ryhmään kuuluvista nuorista ei kaipaa edes aktiivisempaa seurakuntayhteyttä. (Hyvönen 2006, 85–87, 91–93.)

Herätyskristillisten nuorten aikuisten identiteetti jäsentyy kristinuskon todellisuuden kautta. Kristinuskon on aatepohja ja konkreettinen elämässä näkyvä asia herätyskristillisille nuorille aikuisille. Tämän ryhmän on helppoa kutsua itseään kristityksi. Herätyskristilliselle spiritualiteetille on ominaista sitoutuminen johonkin uskonnolliseen yhteisöön. Sen painotus on vahvassa opillisuudessa ja elämäntavassa. Kristillisuus on näkyvässä aktiivisena hengellisen elämän harjoittamisena herätyskristillisten nuorten aikuisten elämässä. (Hyvönen 2006, 95–97.)

Ideologikriittinen spiritualiteettityyppi sisältää individualistisia näkemyksiä kristinuskosta ja sen toteutumisesta ja myös voimakasta kritiikkiä kirkkoa kohtaan. Tämä ryhmä todennäköisesti edustaa kristittyjä nuoria aikuisia, jotka katoavat

herkimmin kirkon tavoittamattomiin, riippumatta siitä, että he kokevat itsensä va-
kaiksi kristityiksi. Ideologikriittisessä spiritualiteettityypissä on olennaisesti mu-
kana kristinuskon ideologia, opilliset asiat, jota tulkitaan tilannesidonnaisesti.
Kristinuskon perinteisiä oppeja kuten Jeesuksen ristinkuoleman merkitystä eivät
ideologikriittiset nuoret aikuiset korosta osana kristillistä ideologiaansa. Ideologi-
kriittiset nuoret aikuiset korostavat vahvasti etiikkaa esimerkiksi ihmisoikeuksia
sekä lähimmäisistä välittämistä. He eivät useinkaan koe kirkkoa oman uskonnon
kannalta merkittäväksi paikaksi. He kuitenkin kuuluvat yhä kirkkoon, koska ha-
luavat siirtää kristillistä perintöä lapsilleen. Sen lisäksi he suhtautuvat toiveik-
kaasti siihen, että kirkon linja voisi muuttua, eivätkä siksi halua etsiä muualta seu-
rakuntayhteyttä. (Hyvönen 2006, 98–100.)

8 OPINNÄYTTEEN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Tavoitteenamme opinnäytetyölle oli selvittää Vihdin seurakunnan isoskoulutuksen käyneiden nuorten mielipiteitä isoskoulutuksesta ja sen, kehittäisivätkö he sitä jotenkin. Tavoitteenamme oli myös selvittää, mistä he saavat motivaatiota jatkaa kolmivuotisen koulutuksen läpi sekä selvittää, miten isokset kokevat kasva-neensa tai muuttuneensa kristittyinä isoskoulutuksen aikana.

Tavoitteenamme oli tutkia isoskoulutusta Vihdin seurakunnassa kyselytutkimuk-sella, jolla selvitimme isosten motivaatiota myös pysyä kolmivuotisessa isoskou-lutuksessa alusta loppuun asti. Pääpaino oli tutkia isoskoulutusta prosessina, jossa isonen ja hänen ajatusmaailmansa muuttuu koulutusten saatossa.

Opinnäytetyön tutkimuskysymykset ovat:

1. Miten nuoret kehittäisivät isoskoulutusta?
2. Mikä motivoi nuoria käymään kolmivuotisen isoskoulutuksen?
3. Miten nuori kokee muuttuneensa kristittyinä isoskoulutuksen ja isosuuden aikana?

Ensimmäiseen tutkimuskysymykseen haettiin vastauksia kysymyksellä, joka löy-tyy kysymyslomakkeesta kohdasta 11, jossa kysytään mitä isoskoulutuksessa voisi mielestäsi olla ja mitä puuttuu. Kysymys oli Vihdin seurakunnan toive lomak-keeseemme, ja saimme myös tietoa kysymykseemme muistakin kohdista, kuten esimerkiksi siitä, minkä isosen tehtävän isokset ajattelevat tärkeimmäksi isosen tehtävistä. Tämä kyseinen kohta oli numero kahdeksan. Näin ollen isoskoulutusta voi panostaa niiltä osin, mitkä koetaan tärkeimmiksi tehtäviksi. Kohdan yhdeksän kysymyksellä selvitettiin näkevätkö isokset kaikki isoskoulutukset hyödyllisinä, josta saadulla tiedolla voidaan kehittää muun muassa toisen ja kolmannen vuo-den isoskoulutuksia. Asioita joita isokset pitivät parhaina isoskoulutuksessa, selvi-tettiin kohdassa kuusi, jolla voidaan taas tuoda isoskoulutuksiin isosten mielestä hauskoja piirteitä.

Tutkimuskysymykseen kaksi haettiin tietoa kysymyksellä, joka löytyy kysymyslomakkeesta kohdasta 10. Kysymyksessä 10 kysytään, mikä motivoi lähtemään seuraavaan koulutukseen.

Kolmanteen tutkimuskysymykseen kerättiin vastauksia kysymyksellä, joka löytyy kysymyslomakkeen kohdasta 15. Kohdan 15 kysymys oli miten he kokevat kasvaneensa kristittyinä isokoulutuksen aikana tai toimiessaan isosena. Tähän tutkimuskysymykseen liittyivät myös jonkin verran kohtien 13 ja 14 kysymykset, joista kohdassa 13 kartoitettiin isosten mielipiteitä neljään väittämään ja kohdassa 14 selvitettiin isosten hengellisen elämän harjoittamista.

Yleisiä asioita, joita halusimme selvittää, olivat kohtien viisi, seitsemän ja 12 kysymykset. Kohdan viisi kysymyksessä kysyttiin isosten odotuksia isokoulutuksen suhteen. Kohdassa seitsemän kysyttiin, kuinka tärkeänä isokset näkevät isosuuden ja kohdassa 12 kysyttiin, aikovatko he lähteä vielä isoseksi uudestaan.

Kyselyn kannalta oleellisina pidimme myös perustietoja, joita kysyimme kohdissa 1–4. Kohdissa kysyttiin sukupuolta, ikää, käytyjä isokoulutuksia sekä sitä, onko nuori toiminut kesällä isosena rippikoulussa.

Kysymyksemme muodostuivat omista kiinnostuksen kohteistamme sekä työelämän yhteistyötahon toiveiden mukaan. Niihin vaikuttivat myös Jouko Porkan vuonna 2004 julkaistun tutkimuksen ”On kunnia olla isonen” kysymykset sekä toinen Jouko Porkan kyselylomake, jonka saimme käsiimme vain kyselylomakkeena. Kohtien 13 ja 14 kysymykset ovat nousseet tästä kyselylomakkeesta, kun taas kohdan 8 kysymys on noussut Porkan 2004 julkaistusta tutkimuksesta. Suurin osa kysymyksistä on kuitenkin noussut yhteistyötahon toiveista ja meidän kiinnostuksen kohteistamme, joita olemme pohtineet yhdessä.

9 TUTKIMUKSEN KULKU

9.1 Aineiston keruu

Tutkimuksen kohderyhmänä olivat Vihdin seurakunnan isokset sekä isosten isokset. Aineisto kerättiin vuoden 2016 kesällä rippikouluissa toimivilta isosilta ja isosten isosilta. Joukossa oli isosia, joilla oli vasta ensimmäinen isoskoulutus takanaan ja isosia, jotka olivat käyneet jo kaikki kolme isoskoulutusta. Tämän takia siis voimme pohtia, miten koulutukset vaikuttivat heidän ajatusmaailmaansa, ja miten ne ehkä olivat kasvattaneet kyseessä olevia nuoria kristittyinä.

Kyselylomake tehtiin Webropol -alustalle ja kyselylomakkeen kysymykset teimme yhdessä työelämätahon sekä opinnäytettä ohjaavan opettajan kanssa. Poimimme tutkittavat asiat ja kysymykset, jotka kiinnostivat sekä Vihdin seurakuntaa, että meitä. Kiinnitimme huomiota sekä avoimiin kysymyksiin että monivalintoihin, ja pidimme tärkeänä sitä, että esimerkiksi sukupuoli oli avoin kysymys, eikä annettujen vaihtoehtojen kautta esitetty. Tämänkin huomattiin tuottavan hedelmää, sillä vastaukset eivät vain rajoittuneet vastauksiin tyttö tai poika, vaan joukossa oli myös yksi viivalla merkitty vastaus.

Kysely toteutettiin suunnitellusti Riuttarannassa rippikoululeirien aikana sekä Sankarlan nuorisotiloissa päivärippikoulussa toimiville isosille. Kyselylomake jaettiin myös Sankarlan omille Facebook -sivuille, joissa isokset, jotka eivät olleet tänä vuonna rippikoululeirillä, pääsivät tekemään kyselyn. Kysely jaettiin rippikouluryhmän isosten välisessä Whatsapp- tai Facebook-ryhmässä, ja poistettiin, kun kaikki olivat tehneet kyselyn.

Kyselylomake oli netissä, Webropol -alustalla – se todettiin helpoksi ja yksinkertaiseksi työkaluksi aineiston keruuseen. Suurin osa isosista sai kyselyn helposti auki omalla puhelimellaan, ja muutama isonen, joiden puhelimien internet-yhteys ei toiminut, käyttivät rippikoulutyön tabletteja ja tietokonetta kyselyn tekemiseen. Kyselyn teko sujui pääosin jouhevasti ja ilman suurempia ongelmia.

Havaitsimme ajankohdalla ja esivalmisteluilla olevan suurta merkitystä tutkimuksen tekemiseen. Jokaisella leirillä ja kyselykerralla painotettiin rauhallisuutta ja omaa tahtia sekä sitä, että vaikka kysely olisi jo tehty, kaikki jäisivät odottamaan viimeistä vastaajaa. Niillä leireillä, joille kysely tehtiin rauhalliseen aikaan, niin, että rippikoululaiset olivat oppitunnilla tai katsomassa elokuvaa, myös kysely toteutui rauhalliseen tahtiin. Näin ollen isokset panostivat kyselyn tekemiseen laadullisesti. Tämä näkyi mm. vastauksien pituudessa ja kyselyyn käytetyssä ajassa.

Kun isokset ja isosten isonen tiesivät, mitä tulee tapahtumaan, kun kyselyä tullaan tekemään, se helpotti huomattavasti meitä työssämme. Kyselyä päästiin täten tekemään nopeasti ja jouhevasti. Mikäli ohjaajat eivät muistaneet etukäteen soveltua tuloamme leirille, tai olivat unohtaneet kertoa siitä isosille, oli kyselytilanne melko kaoottinen ja vaikeakulkuinen. Usein joltain isoselta puuttui puhelin tai siinä ei ollut virtaa tai tabletit olivat juuri sinä hetkenä muualla käytössä. Koimme kuitenkin itse tutkimuksellisesti luotettavaksi tavaksi mennä itse toteuttamaan kysely, jotta saisimme mahdollisimman paljon aineistoa ja varmistaaksemme, että kyselyyn oikeasti vastaa mahdollisimman moni mahdollisimman tarkasti. Varmistimme rauhallisuuden vastaamistilanteissa siten, että kerroimme jokaisen odottavan, että viimeinenkin saa kirjoitettua vastauksensa loppuun. Ratkaisumme helpotti varmasti niitä, jotka kirjoittivat vastauksensa ajatuksella.

9.2 Aineiston analyysi ja sen vaiheet

Lähdimme työstämään aineiston analyysia siten, että otimme yksilöohjausajan ohjaavalta opettajaltamme, joka neuvoi meitä tekemään aineistolle teemoittelun. Aloimme teemoittelemaan aineistoa siten, että tulostimme aineiston ja otimme jokaiselle teemalle oman värikoodinsa.

Teemat isosen odotuksia isoskoulutuksesta kuvaavassa kysymyksessä liittyivät oppimiseen, uusiin kokemuksiin, uusiin taitoihin, uusiin kavereihin ja sosiaalisuuteen tai hyvään mieleen. Kristillistä kasvua selvittävän kysymyksen teemat olivat esiintyminen, johtajuus, vastuu, oppiminen, sosiaalisuus sekä usko ja sen kasvu.

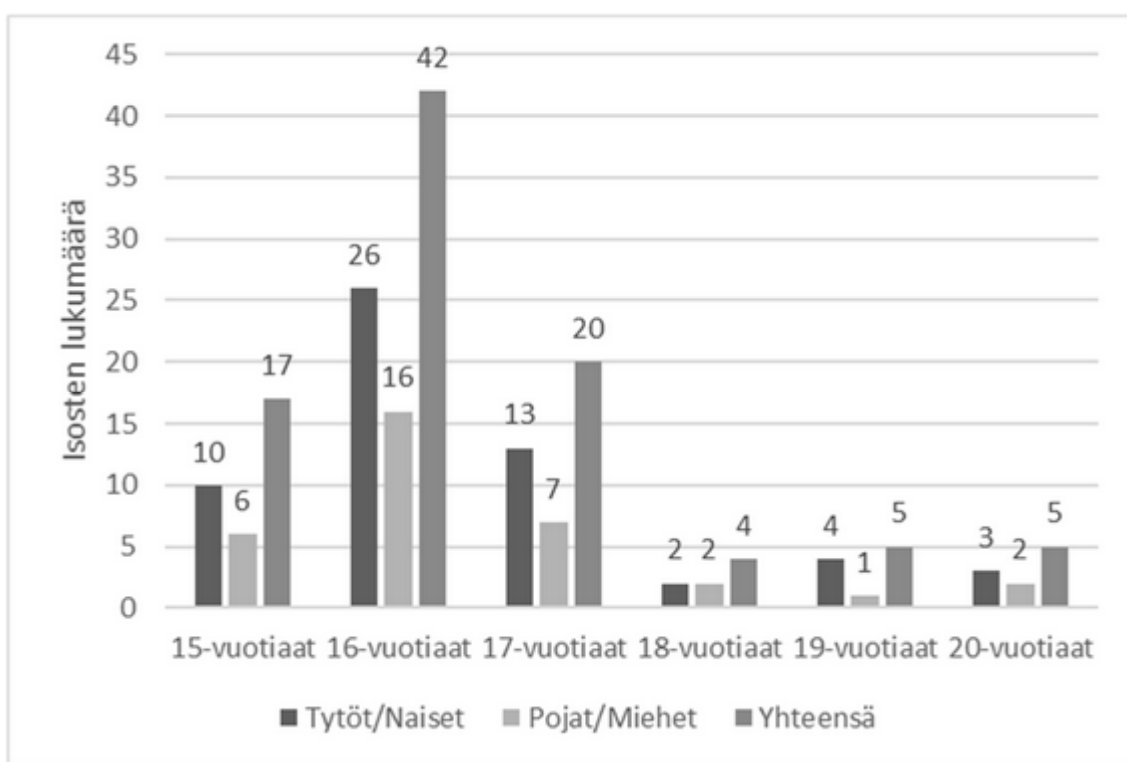
Isoskoulutusodotuksiin liittyvään kysymykseen löysimme teemoja useilta eri alueilta. Teemoja olivat kokemukset, hauskuus tai positiivisuus, uudet kaverit, uuden oppiminen, ryhmänohjaus- ja johtajuustaidot, isosena toimimisen taidot eli vuorovaikutustaidot ja käytännön asioiden osaaminen, oppi itsestä, uskonasiat sekä isosena toimiminen.

Teemoittelimme vastaukset omilla tahoillamme ja vertasimme niitä toistemme teemoitteluihin. Todettakoon, että teemoittelut olivat mielestämme onnistuneet ja erittäin samankaltaiset. Päätimme alkaa kirjoittaa teemoittelun ja analyysin tulokset.

10 OPINNÄYTETYÖN TULOKSIA

10.1 Vastaajien taustatiedot

Kyselyyn vastasi yhteensä 93 (n=93) Vihdin seurakunnassa isosena tai isosten isosena toiminutta. Tekstin lukemisen helpottamiseksi prosenttiluvut seuraavissa alaluvuissa ovat pyöristettyjä lähimpään tasalukuun. Vastaajista 58 (62 %) oli naisia tai tyttöjä ja 34 (37 %) miestä tai poikaa. Yksi vastaaja ei ilmoittanut sukupuoltaan, vastaaja oli laittanut avoimeen kohtaan viivan. Iältään vastaajat olivat 15-20-vuotiaita. Vastanneista 15-vuotiaita oli 17 (18 %), 16-vuotiaita 42 (45 %), 17-vuotiaita 20 (22 %), 18-vuotiaita neljä (4 %), 19-vuotiaita viisi (5 %) ja 20-vuotiaita viisi (5 %). Suurin ikäryhmä olivat siis 16-vuotiaat ja pienin 18-vuotiaat kuten diagrammi 1:stä voidaan huomata.

Diagrammi 1: Isosten ikä- ja sukupuolijakaumat.

Vastaajista 91 (98 %) oli käynyt ensimmäisen isoskoulutuksen, 43 (46 %) oli käynyt toisen isoskoulutuksen ja 16 (17 %) vastaajista oli käynyt kolmannen isoskoulutuksen. Kesän 2016 aikana isosena tai isosten isosena oli toiminut 84 (91 %)

vastanneista, kun kahdeksan vastaajista (9 %) ei ollut isosena (n=92). Mainittakoon, että vaikka kyselyyn vastanneiden määrä ja ensimmäisen isoskoulutuksen käyneiden isosten määrä ei täsmää, ovat jotkut isokset tulleet eri seurakunnasta, jossa käytännöt ovat isoskoulutuksen suhteen erilaiset.

10.2 Isosten ajatuksia isoskoulutuksesta

Kysyimme isosilta, mitä he olivat odottaneet isoskoulutukselta siihen lähtiessään (n=91). 31 (34 %) vastaajaa kertoi odottaneensa isoskoulutuksen olevan positiivinen kokemus. He käyttivät muun muassa sanoja ”innostunut, hauska, kiva ja mukava” kuvaamaan odotuksiaan isoskoulutusta kohtaan. Vastaajista 27 (30 %) kertoi, että oli odottanut isoskoulutukselta tapaavansa uusia ihmisiä ja saavansa uusia kavereita tai ystäviä.

Odotin, että saan tutustua uusiin ihmisiin ja päästä isoseksi. Myöhemmin kun tulin uskoon, halu opettaa ja jakaa kristinuskon sanomaa.

Tyttö, 19 vuotta

10 (11 %) vastanneista odotti oppivansa jotain uutta isoskoulutuksessa. 11 (12 %) vastaajaa oli odottanut oppivansa ryhmänohjaaja- tai johtajuustaitoja. Vastaajista 16 (18 %) odotti oppivansa taitoja, joita tarvitsee isosena toimimiseen. Tällaisia taitoja olivat muun muassa vuorovaikutustaidot ja käytännön asiat, kuten esimerkiksi hartauden pitäminen ja iltaohjelman suunnittelu ja toteutus. Monet myös odottivat oppivansa taidot siihen, miten olla hyvä isonen. Seitsemän (8 %) vastaajaa odotti isoskoulutuksen opettavan heille itsestään jotakin. Osa heistä toivoi sen antavan heille rohkeutta, ja osa halusi päästä toteuttamaan itseään sen myötä.

Odotin saavani vaikuttaa positiivisesti nuoriin, ja tahdoin oppia lisää itsestäni siinä samassa. Tahdoin antaa nuorille paremman riparin, kuin mitä omani oli. Tahdoin myös päästä olemaan esillä.

Tyttö, 19 vuotta

Seitsemällä (8 %) vastaajalla oli ollut joitakin odotuksia uskonasioista. Näitä olivat muun muassa kristinuskosta lisää oppiminen ja oman hengellisen elämän vahvistaminen sekä halu jakaa kristinuskon sanomaa. Vastaajista 15 (16 %) odotti isoskoulutukselta sitä, että pääsee toimimaan isosena.

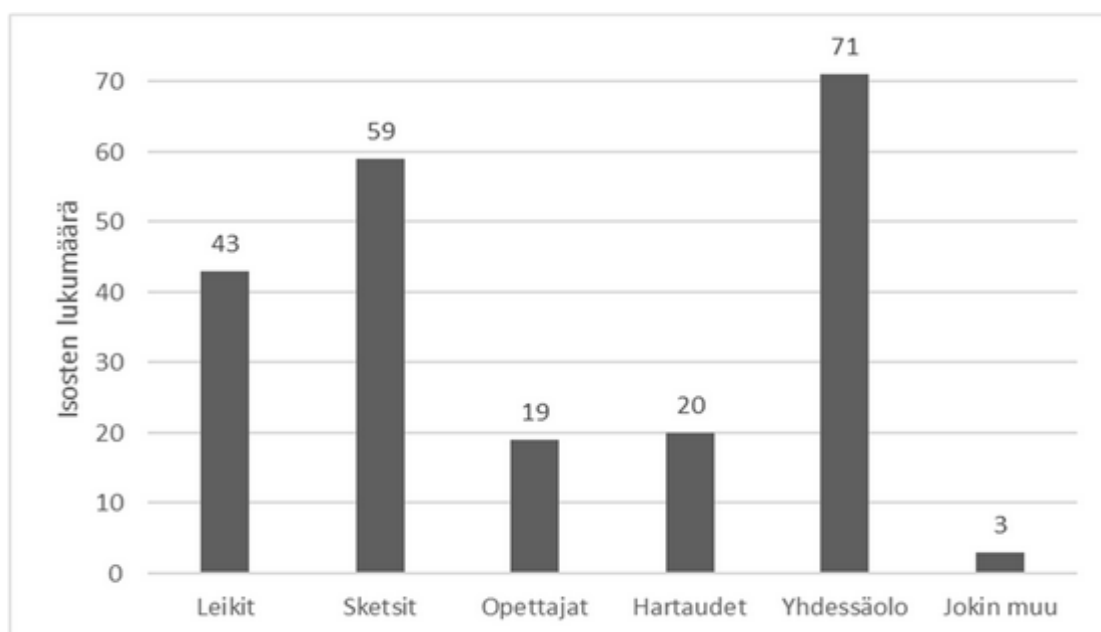
Isoskoulutukseen lähtiessä fiilis ei ollut vielä ihan varma, mutta sen myötä vahvistui koko ajan tunne siitä että olen lähtenyt mukaan hieppoon juttuun ja löytänyt oman polkuni.

Tyttö, 16 vuotta

Monivalintakysymyksessä kysyimme, “mikä on parasta isoskoulutuksessa” (n=93). Suurimman suosion saavutti yhdessäolo, 71 (76 %) vastausta. Sketsit tulevat suosiossa toiseksi 59 (63 %) vastauksella. Leikit saivat 43 (46 %) vastausta. Lähes yhtä suosituiksi osoittautuivat myös hartaudet 20 (21 %) vastauksella sekä isoskoulutuksien opettajat, jotka saivat 19 (20 %) vastausta. Avoimeen “jokin muu, mikä?” – kysymykseen vastasi kolme (3 %). Avoimissa vastauksissa mainitaan uusien laulujen sekä asioiden oppiminen ja neuvojen kysyminen. Diagrammi 2 osoittaa isosten mielipiteet siitä, mikä on parasta isoskoulutuksessa.

Parasta oli kun pääsi kyselemään neuvoja ja kuuntelemaan vinkkejä.

Tyttö, 20 vuotta

Diagrammi 2: Isosten mielestä parhaat asiat isoskoulutuksessa.

Kysyimme myös, onko kaikista käydyistä isoskoulutuksista ollut isosille hyötyä. Vastaajista 86 (93 %) piti kaikkia käymiään isoskoulutuksia hyödyllisinä, kun taas kuusi (7 %) vastaajaa oli sitä mieltä, etteivät kaikki koulutukset olleet hyödyllisiä (n=92). 34 (41 %) vastaustaan perustelleista (n=82) kertoi jokaisessa isoskoulutuksessa opittavan jotain uutta. 24 (29 %) vastaajaa kertoi oppineensa uusia käytännön asioita, joihin kuuluvat esimerkiksi vuorovaikutustaidot sekä sosiaaliset taidot ja leikkien ohjaaminen. Osa kertoi myös saaneensa uusia vinkkejä isosena toimimiseen. Seitsemän (9 %) vastaajista mainitsi isoskoulutuksista olevan hyötyä myöhemmin työnhaussa. Vastaajista yhdeksän (11 %) piti isoskoulutuksia tärkeinä, koska oli niiden kautta tavannut uusia ihmisiä.

Olen saanut paljon uusia ja ihania kokemuksia ja ystäviä ja oppinut paljon erilaisia asioita.

Tyttö, 16 vuotta

Olen oppinut vuorovaikutustaitoja ja johtamistaitoja sekä oppinut kuuntelemaan ja organisoimaan.

Tyttö, 20 vuotta

Kysymykseen kieltävästi vastasi kuusi (7 %) vastaajaa. He kaikki kertoivat, ettei kaikista isoskoulutuksista ole hyötyä, ja he ilmaisivat, että osasivat asiat jo ennestään, ja ettei koulutuksissa tullut mitään uutta tietoa.

Opiskelupaikan takia osa ryhmänohjauksesta ja vuorovaikutuksesta on käyty jo.

Poika, 16 vuotta

Kysyimme isosilta heidän kokemuksistaan siitä, mitä isoskoulutuksesta puuttuu ja mitä siinä voisi olla lisää (n=71). 27 (46 %) vastaajista ei keksinyt isoskoulutukseen mitään lisättävää tai ajatteli sen olevan jo hyvä sellaisena kuin se on. Vastaajista 20 (34 %) olisi halunnut enemmän isosten tehtävien harjoittelemista. Näistä esimerkkinä on muun muassa raamattupiirien pitäminen ja sketsien harjoittelu sekä lipunnosto. Viisi (9 %) vastanneista ei erittelee sen tarkemmin, vaan olisi toivonut enemmän käytännön asioiden opettamista. Kolme (5 %) vastanneista olisi toivonut erityisesti hartauden tekemisen ja pitämisen opettelua.

Enemmän perusjuttujen opettamista. Miten isokset käyttäytyy, kuinka toimia erilaisissa tilanteissa, mistä puhua yksinäisten pikkusten kanssa...

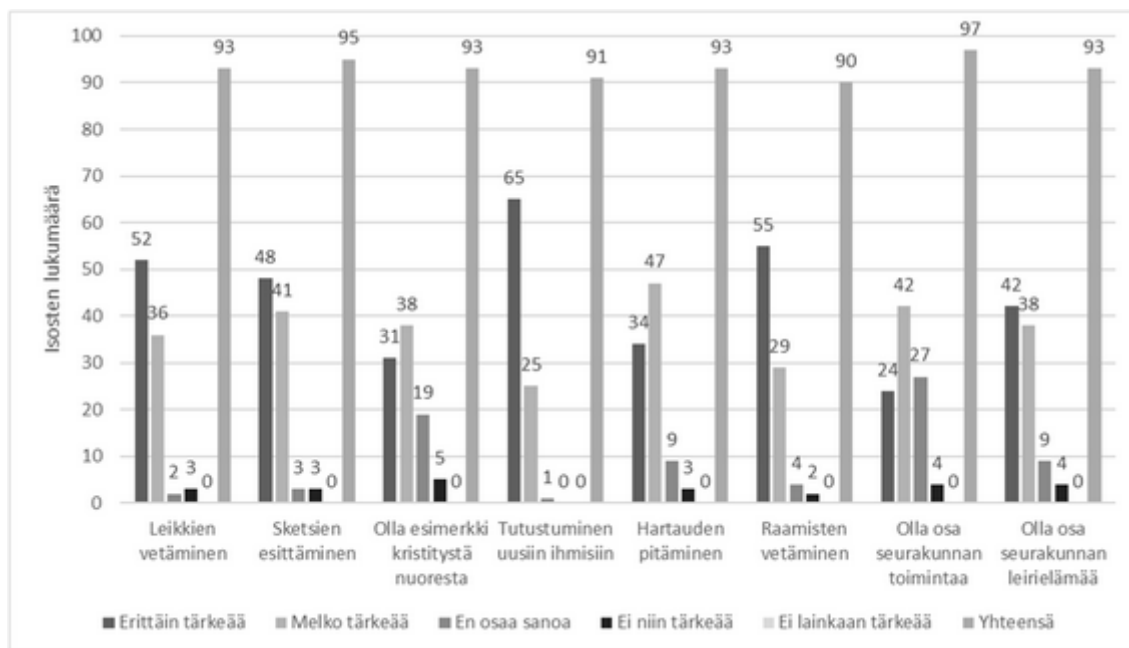
Poika, 17 vuotta

10.3 Isosten ajatuksia isosuudesta

Isosilta kysyttiin, miten tärkeää isous on heille (n=93). ”Erittäin tärkeänä” isosuutta piti 36 (39 %) vastaajaa, ”melko tärkeänä” sitä piti eniten vastanneista eli 44 (47 %) vastaajaa, sekä ”ei niin tärkeänä” kolme (3 %) vastaajaa. Vastaukseen ”en osaa sanoa” tuli 10 (11 %) vastausta.

Kysyimme isosten mielipiteitä siitä, miten tärkeinä he pitävät isosen eri tehtäviä. Valikoimme vastausvaihtoehdoiksi seuraavat aktiviteetit: ”leikkien vetäminen”, ”sketsien esittäminen”, ”olla esimerkkinä kristitystä nuoresta”, ”tutustuminen uusiin ihmisiin”, ”hartauden pitäminen”, ”raamattupiirien vetäminen”, ”olla osa seurakunnan toimintaa” ja ”olla osa seurakunnan leirielämää”. Isosten piti vastata rastittamalla asteikolla: ”erittäin tärkeää”, ”melko tärkeää”, ”en osaa sanoa”, ”ei niin tärkeää” ja ”ei lainkaan tärkeää”. Ensimmäiseksi mainittakoon, että ”ei lainkaan tärkeää” -kohta jäi jokaisessa vastauslomakkeessa tyhjäksi.

Kuten diagrammista 3 sivulla 37 voidaan nähdä, vastaajat olivat pääsääntöisesti valinneet kohdat ”erittäin tärkeää” tai ”melko tärkeää”. Jonkin verran valintoja oli myös kohdassa ”en osaa sanoa”. ”Ei niin tärkeää” -kohdan olivat valinneet vain muutamat vastaajista. Diagrammista 3 voidaan nähdä, että suurin osa vastaajista on valinnut kohdan ”erittäin tärkeää” tehtävien ”leikkien vetäminen”, ”sketsien esittäminen”, ”tutustuminen uusiin ihmisiin”, ”raamattupiirien vetäminen” ja ”olla osa seurakunnan leirielämää” -valintojen kohdalla, kun taas tehtävien ”olla esimerkki kristitystä nuoresta”, ”hartauden pitäminen” ja ”olla osa seurakunnan toimintaa” suurin osa vastaajista on valinnut kohdan ”melko tärkeää”. Yllättävän suuri osa vastaajista on vastannut, ettei osaa sanoa, kuinka tärkeää on olla osa seurakunnan toimintaa. Diagrammista 3 katsottuna vastaajat pitävät isosen kolmena tärkeimpänä tehtävänä uusiin ihmisiin tutustumisen, raamattupiirien ja leikkien vetämisen.

Diagrammi 3: Isosten mielestä tärkeimmät isosen tehtävät.

10.4 Motivaatio isoskoulutuksen käymiseen

Kysyimme isosilta, jotka ovat käyneet useamman koulutuksen, mikä motivoi heitä siihen (n=59). Vastaajista 10 (17 %) ilmaisi olevansa kiinnostunut isosuudesta tai haluavansa mennä isoseks rippikouluun uudestaankin. 13 (22 %) vastaajaa kertoi haluavansa kehittyä tai oppia uusia asioita. 20 (34 %) vastaajaa ilmaisi motivaatiokseen sen, että isosuus tai koulutukset ovat hauskoja.

Olen käynyt kaikki iskot ja niissä oli niin hauskaa että se motivoi jatkamaan ja käymään kaikki iskot.

Tyttö, 18 vuotta

Kolme (5 %) vastanneista piti tärkeänä sitä, että saa käytyä kaikki kolme isoskoulutusta. Vastaajista kahdeksan (14 %) kertoi motivaatiokseen sen, että saa uusia kokemuksia, kun taas yhdeksän (15 %) vastaajaa kertoi kavereiden menevän koulutukseen tai odottavansa saavan uusia kavereita.

Halusin saada tittelin isosten isonen ja saada täyden koulutus sarjan pidin sitä isona ja siistinä juttuna.

Poika, 19 vuotta

Halusin syventää taitojani ja oppia lisää. Ensimmäisen vuoden isoskoulutus antaa kuitenkin vain pohjan isosuudelle, joten siitä on hyvä lähteä rakentamaan taitavampaa isosuutta.

Poika, 18 vuotta

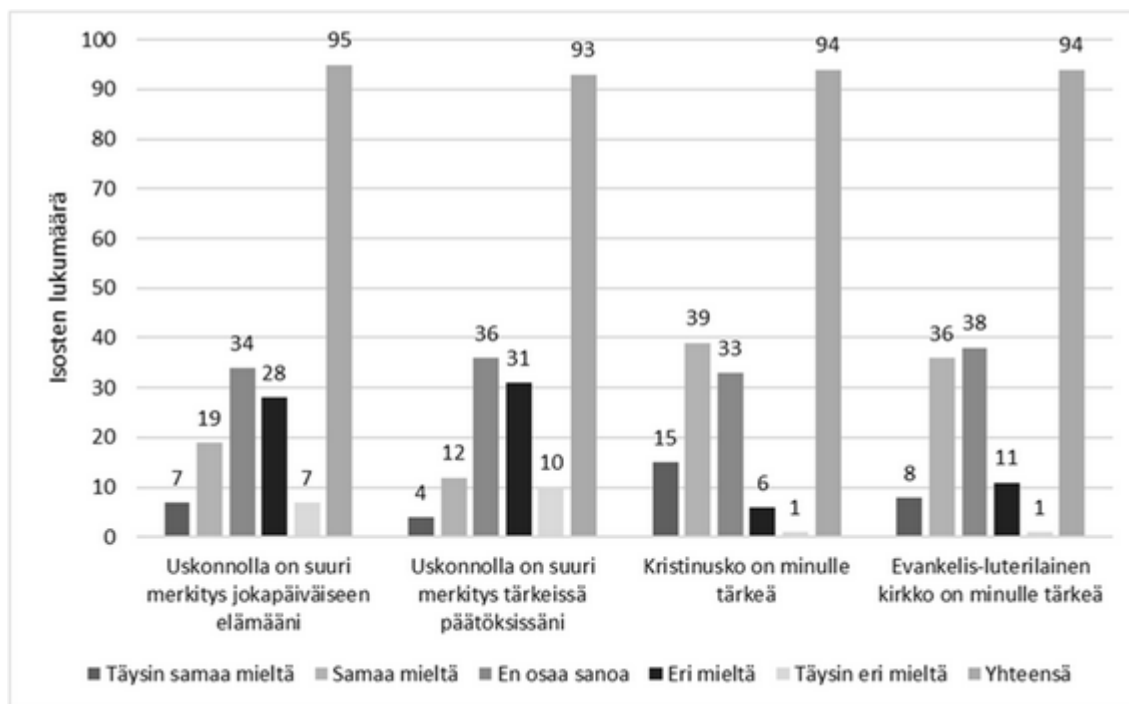
10.5 Uskonto ja kristillisyyys isosten elämässä

Isosia pyydettiin vastaamaan annettuihin väittämiin asteikolla täysin samaa mieltä – eri mieltä (n=93). Ensimmäinen väittämä oli: ”Uskonnolla on suuri merkitys jokapäiväiseen elämään”. Täysin samaa mieltä väittämän kanssa oli seitsemän (8 %) vastaajista. Samaa mieltä väittämän kanssa oli 19 (20 %) vastaajaa. 28 (30 %) vastaajaa oli väittämän kanssa eri mieltä, ja täysin eri mieltä väittämän kanssa oli seitsemän (8 %) vastaajaa. Vastaajista 34 (37 %) ei osannut sanoa mielipidettään.

Toinen väittämä, joihin isosia pyydettiin vastaamaan annettujen asteikkojen avulla, selvitti, onko uskonnolla suurta merkitystä isosten tärkeissä päätöksissä. Täysin samaa mieltä oli neljä (4 %) vastaajaa. Samaa mieltä väittämän kanssa oli 12 (13 %) vastaajista. Eri mieltä väittämän kanssa oli 31 (33 %) vastanneista, ja täysin eri mieltä kertoi olevansa kymmenen (11 %) vastaajaa. Vastaajista 36 (39 %) ei osannut sanoa mielipidettään.

Kolmas väittämä kuului: ”Kristinusko on minulle tärkeä”. Täysin samaa mieltä väittämän kanssa oli 15 (16 %) vastaajaa. Samaa mieltä oli vastanneista 39 (42 %). Eri mieltä väittämän kanssa oli kuusi (6 %) vastaajista, ja yksi (1 %) vastaajista oli täysin eri mieltä. Vastaajista 33 (35 %) ei osannut sanoa mielipidettään.

Neljäs eli viimeinen väittämä oli: ”Evankelis-luterilainen kirkko on minulle tärkeä”. Täysin samaa mieltä oli kahdeksan (9 %) vastaajaa. Samaa mieltä väittämän kanssa oli vastaajista 36 (39 %), eri mieltä väittämän kanssa oli 11 (12 %) vastaajaa sekä yksi vastaaja (1 %) oli täysin eri mieltä. Vastaajista 38 (41 %) ei osannut kertoa mielipidettään. Diagrammi 4 havainnollistaa isosten mielipiteitä väittämistä.

Diagrammi 4: Isosten mielipiteitä väittämiin.

10.6 Isosten hengellisen elämän harjoittaminen

Isosilta kysyttiin monivalintakysymyksessä, kuinka usein he tekevät jotain tiettyä asiaa, esimerkiksi rukoilevat tai käyvät seurakunnan tilaisuuksissa (n=93). Diagrammi 5 sivulla 41 havainnollistaa tätä isosten hengellisen elämän harjoittamista. Vaihtoehdot kuvattiin useammin kuin kerran viikossa – en lainkaan -asteikolla. Ensimmäisenä isosilta kysyttiin, kuinka usein he rukoilevat. Useammin kuin kerran viikossa rukoilee vastaajista yhdeksän (10 %). Kerran viikossa rukoilee 20 (22 %) vastaajaa. Kerran kuukaudessa rukoilevansa kertoo vastaajista 38 (41 %). Kerran vuodessa rukoilee 14 (15 %) vastaajaa ja harvemmin kuin kerran vuodessa kymmenen (11 %) vastaajaa. Seitsemän (8 %) vastaajaa kertoo, ettei rukoile lainkaan.

Raamattua kertoo lukevansa useammin kuin kerran viikossa kaksi (2 %) vastaajista. Kerran viikossa sitä lukee kymmenen (11 %) vastaajista. Vastaajista 24 (26 %) kertoo lukevansa Raamattua kerran kuukaudessa. Kerran vuodessa lukevansa sitä kertoo 39 (42 %) vastaajaa. 11 (12 %) vastaajaa lukee sitä harvemmin

kuin kerran vuodessa ja vastaajista kymmenen (11 %) kertoo, ettei lue sitä lainkaan.

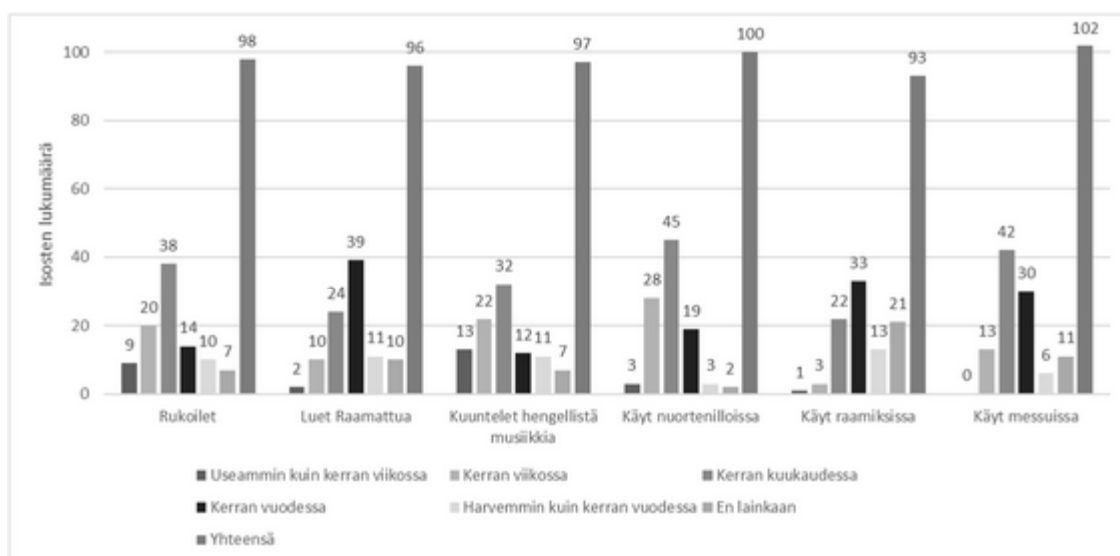
Isosilta kysyttiin, kuinka usein he kuuntelevat hengellistä musiikkia. Useammin kuin kerran viikossa sitä kuuntelee 13 (14 %) vastaajista. Kerran viikossa hengellistä musiikkia kertoo kuuntelevansa vastaajista 22 (24 %). 32 (34 %) vastaajista ilmaisee kuuntelevansa hengellistä musiikkia kerran kuukaudessa. Kerran vuodessa sitä kertoo kuuntelevansa 12 (13 %) vastaajaa. Harvemmin kuin kerran vuodessa hengellistä musiikkia kuuntelee vastaajista 11 (12 %) ja seitsemän (8 %) vastaajaa ei kuuntele sitä lainkaan.

Neljäs kysymys selvitti, montako kertaa isoset käyvät nuortenilloissa. Useammin kuin kerran viikossa nuortenilloissa käy kolme (3 %) vastaajaa. Kerran viikossa nuortenilloissa kertoo käyvänsä 28 (30 %) vastaajista. Kerran kuussa nuortenilloissa käy vastaajista 45 (48 %). Kerran vuodessa 19 (20 %) vastaajista käy nuortenilloissa, ja harvemmin, kuin kerran vuodessa siellä kertoo käyvänsä kolme (3 %) vastaajaa. Vastaajia, jotka eivät käy lainkaan nuortenilloissa, on kaksi (2 %).

Viides kysymys selvitti, kuinka useasti isoset käyvät raamiksissa eli raamattupiireissä. Useammin kuin kerran viikossa raamiksissa käy yksi (1 %) vastaaja. Kerran viikossa siellä kertovat käyvänsä kolme (3 %) vastaajaa. 22 (24 %) vastaajista kertoo, että he käyvät raamiksissa kerran kuussa. Vastaajista 33 (35 %) käy raamiksissa kerran vuodessa. Harvemmin kuin kerran vuodessa raamiksissa käy 13 (14 %) vastaajista, ja 21 (23 %) vastaajista kertoo, ettei käy niissä lainkaan.

Kuudes eli viimeinen kysymys selvitti, montako kertaa isoset käyvät messuissa. Yksikään vastaajista ei käy messuissa useammin kuin kerran viikossa. Kerran viikossa messuissa kertoo käyvänsä 13 (14 %) vastaajista. Kerran kuukaudessa vastaajista 42 (45 %) käy messuissa. Kerran vuodessa messuissa käy 30 (32 %) vastaajaa, harvemmin kuin kerran vuodessa kuusi (6 %) vastaajista. 11 (12 %) vastaajista ilmaisi, etteivät he käy lainkaan messuissa.

Diagrammi 5: Isosten hengellisen elämän harjoittaminen.

10.7 Isosten kokemukset kristittynä kasvamisesta

Kysyimme isosilta, miten he kokevat kasvaneensa tai muuttuneensa kristittynä isoskoulutuksen aikana ja isosena toimiessaan. Tähän kysymykseen vastasi 89 vastaajaa (n=89). Sosiaalisia taitoja ilmaisi oppineensa 25 (28 %) vastaajista. Vastaajista 14 (16 %) ilmaisi, että heidän suhtautumisensa kirkkoon, kristinuskoon ja uskon asioihin on avoimempaa tai positiivisempaa. Vastaajista viisi (6 %) mainitsi, että on isoskoulutuksen aikana tai sen jälkeen alkanut käydä enemmän seurakunnan nuorten toiminnassa. 13 (15 %) vastaajista mainitsi myös, että on oppinut kristinuskosta jotain uutta tai oppinut omasta tavastaan olla kristitty. Vastaajista 13 (15 %) mainitsi myös tulleen uskoon, alkaneensa uskoa enemmän tai kasvaneensa jollain tavalla henkisesti.

Uskoni on syventynyt ja olen oppinut paljon omasta tavastani olla kristitty. En välttämättä ole niin "hyvä" ja harras kristitty kuin muut ikäiseni isokset, mutta olen myös oppinut, että se ei välttämättä haittaa, ja että riitän Jumalalle myös tällaisena. Minusta on myös tärkeää, että nuoret oppivat, että on monia tapoja olla kristitty.

Tyttö, 20 vuotta

Osaan tutustua paremmin uusiin ihmisiin ja ottanut tavaksi käydä ainakin joulukirkossa ja nuorten illoissa säännöllisesti.

Poika, 16 vuotta

Kysymys kristittyinä kasvamisesta antoi myös vastauksia siihen, miten he ovat isoskoulutuksessa kasvaneet, esimerkiksi sosiaalisesti tai muilla tavoin. Paremman itsetunnon ja enemmän rohkeutta kertoi saaneensa 10 (11 %) vastaajista. Vastaajista kahdeksan (9 %) kertoi saaneensa lisää esiintymisrohkeutta ja oppineensa esiintymään suurien ihmisryhmien edessä. Lisäksi kuusi (7 %) vastaajista koki olevansa vastuullisempia isoskoulutuksen ansiosta.

Olen muuttunut iloiseks ja sosiaalisemmaksi persoonaksi joka miettii enemmän tekemisiään.

Poika, 19 vuotta

10.8 Tulevaisuus isosena

Isosilta kysyttiin, aikovatko he vielä tämän rippikoululeirin jälkeen lähteä isoseksi (n=90). Vastaajista 75 (83 %) aikoivat lähteä vielä jatkossakin rippikoululeirille, ja 15 (17 %) vastaajista ei aio.

Avoimissa vastauksissa isosena toimimista jatkavien vastaajien vastauksista nousi monta kertaa se, että isosena oleminen on "kivaa, hauskaa, mukavaa ja kiinnostavaa". Muutama vastasi myös, että haluaa käydä kaikki isoskoulutukset loppuun.

Isosena oleminen on paras asia mitä on keksitty.

Tyttö, 16 vuotta

Avoimissa vastauksissa kävi ilmi, että ne vastaajat, jotka eivät jatkaa enää isosuutta, lopettavat uransa pääosin ikänsä sekä ajanpuutteen vuoksi. Eräs vastaaja kertoi syykseen kristinuskoon kiinnostuksen hiipumisen.

Olen nyt kaaren päässä ja isosten isonen. Lähden opiskelemaan toiselle paikkakunnalle, ja alan ehkä olla valmis eläkkeelle.

Tyttö, 20 vuotta

11 POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET

11.1 Tutkimustulosten tarkastelua

Vihdin seurakunta voi saada aineistostamme hyvää materiaalia tulevien isoskoulutusten suunnitteluun ja toteutukseen. Mielestämme aineisto on sellaista, että sitä voi soveltaa Vihdin seurakunnan isoskoulutuksen sisällön suunnittelussa. Kyselyhän toteutettiin myös sillä ajatuksella, että seurakunta saa siitä itselleen vinkkejä tuleviin isoskoulutuksiin. Isoskoulutuksissa siitä vastaavat nuorisotyönohjaajat voivat saada tästä tutkimuksestamme hyödyllistä materiaalia ja tietää isosten toiveita siitä, mitä isoskoulutus voisi olla. Toiveet löytyvät kysymyksen 11 vastauksista.

Isoskoulutukseen kaivataan isosten mielestä enemmän käytännön asioiden harjoittelua. Isoiset mainitsivat muun muassa lipun nostamisen, hartauden pitämisen ja raamattupiirin vetämisen. Tästä saimme idean, että yhden isoskoulutuskerran sisältö voisi olla pelkästään käytännön asioiden harjoittelua. Yksi isoskoulutus voisi olla myös Riuttarannan leirikeskuksessa pidetty parin tunnin kerta, mikäli iskopäivää ei siellä pidettäisi. Jos kuitenkin iskopäivä pidettäisiin, sen sisältöä voisi miettiä uudelleen. Käytännön harjoittelu voisi olla esimerkiksi rastityyppistä työskentelyä, joka tapahtuisi vanhempien isosten johdolla. Rastit voisivat esimerkiksi olla lipun nostamisen harjoittelua yhdellä rastilla, toisella valmiita ohjeita raamattupiirien pitämiseen. Kolmannella rastilla voisi harjoitella valmiiksi tehdyn hartauden pitämistä. Neljännellä rastilla harjoiteltaisiin ryhmän ohjaamista sekä kuviteltuja ongelmatilanteita ja niiden selvittelyä yhdessä ryhmän kanssa.

Kyselystä saatujen vastauksen kautta selvisi myös, että isoskoulutettavat kaipaivat vaihtelua koulutuksen sisältöön. Heidän mielestään toisen vuoden koulutus on itseään toistava, eikä uusia asioita juurikaan opita. Koemme, että seurakunnan isoskoulutuksista vastaavan nuorisotyönohjaajan olisi hyvä pohtia, mitä tarvitaan toisen vuoden isoskoulutukseen, ettei se toistaisi itseään liikaa. Kertausta on hyvä olla ehkä pari ensimmäistä toisen vuoden isoskoulutus kertaa, muttei liikaa, sillä muuten koulutuksesta voi tulla ehkä turhan raskas.

Koska ensimmäisen vuoden isokset olivat niitä, jotka toivoivat käytännön asioiden opettelua, voisi heidän koulutuksensa sisältää niitä. Sitten, kun he osallistuvat toisen vuoden koulutukseen, olisi isoskoulutuksessa hyvä olla kertausta pari kertaa, jonka jälkeen isokset voisivat opetella yhdessä ongelmanratkaisuja keksittyihin tilanteisiin. Tarve nousee isosten toiveista, joita he esittivät kyselylomakkeeseen. Toisella tai kolmannella kerralla voitaisiin puhua vuorovaikutuksesta ja siitä, miten kohdata tai jutella jokaisen rippikoululaisen kanssa tasavertaisesti. Kolmas aihe isoskoulutukseen voisi olla isosten itsensä päättämä, joka esimerkiksi selvitetään ensimmäisellä tai toisella kerralla, kun isoskoulutettavat tapaavat. Näin varmistetaan kysyntä ja sitä vastaava tarjonta. Suurin osa isosista oli kuitenkin sitä mieltä, ettei isoskoulutukseen tarvita mitään uutta.

Kyselyssä halusimme myös selvittää, miten isokset kokevat oman kasvunsa kristittyinä. Kysely antaa ymmärtää, että osa isosista koki tulleen isoskoulutusten saatossa avoimemmaksi uskontoa ja kirkkoa kohtaan. Isokset myös kertoivat oppineensa kristinuskosta ja omasta tavastaan olla kristitty. Tämä osa isosista oli kuitenkin hieman alle viidesosa, eli ei kovin monta vastaajaa. Tätä tulosta tukee Pruukin (2010, 224-227) teoria siitä, että nuoren ajatusmaailma muuttuu abstraktimmaksi ja nuori osaa käsitellä asioita syvemmin kuin aikaisemmin.

Useat isokset kertoivat lisäksi tulleen uskoon tai alkaneensa uskoa Jumalaan enemmän niinä vuosina, joina olivat toimineet isosina. Muutamat myös mainitsivat, että olivat isoskoulutuksen myötä alkaneet käydä muussakin seurakunnan nuorten toiminnassa. Isosia, jotka isoskoulutuksen myötä olivat löytäneet nuorten toiminnan, oli kuitenkin todella vähän. Tästä syystä pohdimme, voisiko isoskoulutuksessa näkyä enemmän muukin nuorten toiminta.

Tämänhetkisessä isoskoulutuksessa olevat koulutettavat keräävät merkintöjä seurakunnan toimintaan osallistumisesta. Mietimme, onko merkintöjen keräämistä kuitenkaan tarpeeksi vai mistä voisi johtua, että niin harva oli löytänyt muun nuorten toiminnan. Toinen vaihtoehto toki on, etteivät isokset osanneet eritellä sen kummemmin vastaustilanteessa, mihin toimintaan kuuluvat tai mitä toimintaa nuortentila Sankarlassa loppujen lopuksi on.

Kun monivalintakysymyksessä annoimme isosille vaihtoehdon “en osaa sanoa”, moni oli valinnut sen vastaukseksi. Uskoisimme, että väittämät diagrammissa 4, joka löytyy sivulta 39, ovat kuitenkin saaneet isokset miettimään kyseisiä asioita, vaikka useat olivatkin vastanneet “en osaa sanoa”. Teimme myös mielenkiintoisen huomion, joka nousi isosten vastauksista esiin; kun väittämässä luki, että “uskonnolla on suuri merkitys”, vastaukset olivat kallistuneet enemmän negatiivisen puolelle kuin sille, että siitä oltaisiin oltu samaa mieltä. Kun väittämissä puolestaan luki, että “on minulle tärkeää”, olivat isokset enemmän samaa mieltä kuin eri mieltä. Voisiko tästä ajatella, että on helpompaa sanoa jonkin asian olevan itselleen tärkeää, kuin että jollakin on suuri merkitys itselle. Toinen päätelmä voisi olla myös, että isokset eivät hahmota käsitettä “usko” niin hyvin, kuin he hahmottavat esimerkiksi käsitteet “kristinusko” ja “evankelis-luterilainen kirkko”.

Koska isosilla oli kehitysehdotuksia isoskoulutusta varten, olisi ne otettava huomioon seuraavia isoskoulutuksia suunnitellessa. Hyödyllistä voisi olla, että isokset saisivat vaikuttaa siihen, mitä isoskoulutuksessa käsitellään ja mitä teemoja siellä käydään. Isosille voisi myös järjestää jonain isoskoulutuskertana kuviteltuja leireillä esiin tulevia ongelmatilanteita, jotka pitäisi ratkaista parin kanssa. Näin isokset pääsisivät harjoittelemaan ongelmanratkaisutaitojaan.

Monet nostivat kokemuksistaan esiin sen, että heidän oma rippikoulunsa oli niin hyvä ja mahtava kokemus, että haluavat lähteä isoseksi, ehkä kokemaan omaa rippikouluaan ja sen tunnelmia uudestaan. Rippikoululaisille olisi suotava mahdollisuudet parhaaseen mahdolliseen rippikoulukokemukseen. Yleensä hyvä rippikoulukokemus tuottaa Vihdin seurakunnassa myös hyvät isokset ja paljon isoskoulutukseen hakijoita. Mielestämme on ensiarvoisen tärkeää pyrkiä siihen, että oma kokemus rippikoulusta olisi mahdollisimman hyvä. Hyvä kokemus mahdollistaa sen, että rippikoululaiset lähtisivät isoseksi. Ja kun isosilta kysyttiin heidän motivaatiotaan lähteä koulutuksiin, yksi heidän esille nostamista asioista oli uusien kokemusten hakeminen. Tätä tulosta tukee Nurmen ym. (2006, 22) kertoma seikka siitä, että nuoruuteen kuuluvat mm. innostuminen ja kokeilunhalu.

Vihdin seurakunta tekee yhteistyötä nuorisotyössä rovastikunnallisesti. Esimerkiksi syksyn 2016 isoskoulutuksissa oli Hangossa vain muutama isoskoulutettava

ja pohdimme, että Vihdin seurakunta voisi lainata isosiaan rovestikunnallisesti muille seurakunnille. Vihdin seurakunnalla on jopa niin paljon isosia, että kaikki eivät pääse välttämättä rippikoululeireille. Tilanne on harmillinen, vaikkakin on parempi, että isosia on paljon. Tämän takia olisi hyödyllistä perustaa rovestikunnallinen ”isospankki”, jonka avulla naapuriseurakunnat voisivat pyytää apua toisiltaan ja tarjota omia isosiaan, jotka haluaisivat mennä useille rippikoululeireille isosiksi.

11.2 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Tutkimus toteutettiin kesällä 2016 kyselylomaketutkimuksena. Varmistimme vastausten saamisen siten, että itse veimme nettilinkin isosille jokaiselle rippikoululeirille, jonka Vihdin seurakunta järjesti. Kyselymme tavoitti myös päivärippikoulun isokset. Tutkimukseen osallistui näin ollen jokainen Vihdin seurakunnan isonen, joka oli kesällä 2016 leirillä tai päivärippikoulussa isosena. Tuplavastauksien välttämiseksi otimme itsellemme muistiin niiden isosten nimet, jotka olivat kyselyyn vastanneet, kuitenkin liittämättä niitä kyselyn vastauksiin. Täten vastaukset olivat anonyymit. Ainoa tunnistetieto, joka isosista kerättiin, oli sukupuoli, ikä, ja käytyjen koulutusten määrä. Isokset, jotka eivät tänä vuonna syystä tai toisesta osallistuneet rippikoululeirille, saivat nettilinkin Sankarlan Facebook-ryhmään. Sitä kautta tavoitimme kahdeksan isosta.

Pyrimme tekemään kyselylomakkeesta mahdollisimman selkeän ja sellaisen, johon kuka tahansa isonen voi vastata tuntematta itseään millään tavalla tarkkailuksi tai ahdistelluksi. Osa kysymyksistä oli kyllä/ei-kysymyksiä ja osa sellaisia, joihin piti vastata omin sanoin. Kysely kesti keskimäärin kymmenisen minuuttia, ja näin ollen se ei ollut liian pitkä ja vaivalloinen vastata myöskään rippikoululeirin tiukan päiväohjelman aikana. Kysely oli henkilökohtainen, eikä sitä näytetty muille. Vain me käsittelimme vastauksia. Eettisesti ottaen näin ollen kysely oli luotettava ja helppo tehdä.

Kyselyyn vastasi 93 isosena tai isosten isosena toiminutta nuorta. Osaan monivalintakysymyksistä on kuitenkin vastannut useampi. Tämä johtuu siitä, että

olemme kyselylomaketta laatiessamme vahingossa jättäneet asetuksen, joka sallii useamman kuin yhden vaihtoehdon valitsemisen. Emme kuitenkaan näe, että useamman vaihtoehdon valitsemisen mahdollistaminen näkyisi saamis-
samme tuloksissa merkittävästi.

11.3 Tutkimuksen onnistuminen

Tutkimus aloitettiin ajallaan ja kaikille leireille saatiin sovittua ajankohdat, joina kävimme toteuttamassa kyselyn viimeistään kahta viikkoa ennen leirin alkua. Mielestämme internetistä löytyvällä lomakkeella oli järkevintä tehdä tämä kysely, sillä aineistoa oli paljon ja paperinkulutus olisi ollut liian suurta työhön nähden. Toki koimme myös, että internetissä olevaa aineistoa on helpompi käsitellä kuin paperista. Vaikka internetissä tehtävä kysely oli toisaalta riski, ottaen huomioon internet-yhteydet Riuttarannassa, joka on metsän keskellä sekä sen, että kaikilla ei välttämättä ole älypuhelinta, teimme oikean valinnan kyselyn toteuttamiseen. Vältimme paperinkulutuksen lisäksi myös riskin siitä, että osa kyselystä olisi ehkä voinut jäädä tekemättä, mikäli osa papereista olisi jäänyt pois tulostusvaiheessa.

Tiettyjen tutkimustulosten varjossa jäimme pohtimaan vaihtoehtoja tapaa kerätä vastauksia. Lomake netissä oli yksinkertainen, helppo ja mukava, mutta henkilökohtaisesti jäimme kaipaamaan jatkokysymyksiä. Niillä oltaisiin voitu kysyä lisää joistakin aiheista, kuten esimerkiksi Johtopäätökset ja pohdinta -luvussa on pohdittu sitä, ymmärtävätkö nuoret käsitteet ”evankelis-luterilainen kirkko” tai ”kristillisyys”. Näihin kysymyksiin olisi ollut hyvä saada lisätarkennusta.

11.4 Opinnäyteprosessi ja ammatillinen kasvu

Sankarla on yhteisö, jossa ylistetään kaikkein suurinta sankaria, ja jossa jokainen saa olla sankari juuri sellaisena kuin on!

Näin kerrotaan Sankarlan omilla nettisivuilla, heti ensimmäisenä, kun avaa sivun. Opinnäyteprosessimme vahvisti sen – Vihdin seurakunnan isoset ja Sankarlan

monenlaiset nuoret ovat hyviä ja mahtavia isosia juuri sellaisena, kuin he ovat. Lähdimme keskustelemaan opinnäytteestä Panu Janhusen kanssa, kun opintoja oli enää reilut puolitoista vuotta jäljellä, kesällä 2015. Janhunen kertoi, että isoskoulutuksella on ollut monenlaisia suuntauksia, ja että selkeä linja tarvittaisiin. Siitä se ajatus sitten lähti – nimittäin kyselytutkimus, jota lähdimme yhdessä työstämään ideasta kokonaisuudeksi.

Opinnäyteprosessi jatkui ideapaperin esittämisellä elokuussa 2015. Sen jälkeen alkoi monikulttuurisuusharjoittelu, ja Hanna lähti Espanjaan ja Laura Riuttaran vastaanottokeskukseen. Opinnäyteprosessi oli siis keskeytetty loppuvuoden 2015 ajaksi.

Oli aika esittää suunnitelma opinnäytetyöstämme, kun loppukevät 2016 lähestyi. Keväällä olimme keskustelleet Janhusen kanssa kyselylomakkeen sisällöstä ja siitä, mitä todella haluamme opinnäytteellä selvittää. Prosessi ei tähänkään asti ollut ongelmaton, sillä muut opinnot, työt sekä harrastukset painoivat tässä vaiheessa vielä liikaa opinnäytteen tekoa. Suunnitelman esittämistä varten lähdimme kokoamaan teoreettista viitekehystä, joka suunnitelman esittämisen aikana oli vielä kovin suppea. Suunnitelman esittämisen jälkeen lähdimme kohti rippikoulukesää 2016 sekä kyselylomakkeiden jakoa jokaiselle leirille.

Opinnäytteen tekeminen oli hieno mutta hetkittäin hieman raskas prosessi. Teimme reilun vuoden aikana ison työn, josta olemme ylpeitä. Koimme, että teimme ison harppauksen opiskelijoista valmistuviksi opiskelijoiksi sekä tutkimuksen tekijöiksi. Ajatusmaailma ja suhtautuminen opinnäytetyöhön kasvoi prosessin aikana. Isoin muutos koko prosessissa sekä meidän ajatusmaailmassamme tapahtui syksyn 2016 aikana, kun paine saada opinnäyte valmiiksi, oli suuri. Teimme myös huomioita kirjoittamiseen liittyen ja siihen, että opinnäytetyötä kirjoittaessa tunnin tai parin tunnin kirjoitusajat eivät riitä; todellinen paneutuminen vie aikaa ja hyvää, ymmärrettävää tekstiä saa aikaiseksi vain sillä, että sille varaa tarpeeksi aikaa, kärsivällisyyttä sekä motivaatiota. Parin kanssa opinnäytteen tekeminen oli mielestämme hyvä kokemus, joka kasvatti meitä entisestään pitkin opinnäyteprosessia. Kun saimme kysyä toisiltamme mielipiteitä, vinkkejä sekä

auttaa toista omien vahvuuksiemme mukaan, saimme opinnäytetyöstämme mieleisemme ja voimme todeta, että jos olisimme tehneet työn yksin, se olisi hyvin erilainen, eikä siinä olisi samoja ominaisuuksia, mitä tässä työssä on. Toinen toistaan tukien sekä juurikin omiin kokemuksiin ja vahvuuksiin nojaten opinnäyteprosessi oli hyvä ja kasvattava, tulevaa työtämme ja ammattilaisuuttamme tukeva kokemus.

Isoskoulutus on yhä suosiotaan kasvattava aktiviteetti Vihdin seurakunnassa. Isoskoulutus ja rippikoulut tuovat nuoria kirkon tapahtumien pariin ja hyvä rippikoulukokemus vie yleensä hyvään isoskokemukseen ja haluun tuottaa muille yhtä hyvä rippikoulu, mitä itsellä oli. Isoset haluavat kehittyä toimessaan ja siksi jatkokoulutukseen on panostettava. Isosia on monenlaisia ja niin paljon, kuin heitä on, on myös yhtä paljon erilaisia tapoja uskoa ja olla kristitty. Tätä ajatusta ja isosia on vaalittava ja heille on suotava mahdollisimman hyvä ja kattava koulutus, joka antaa eväitä sekä rippikoulutyöhön että muuhun elämään.

LÄHTEET

Elämä – usko – rukous. Rippikoulusuunnitelma 2001. Viitattu 24.4.2016.

<http://sakasti.evl.fi/sa->

[kasti.nsf/0/85780A9E8154761EC225770A003912B4/\\$FILE/Rippi-koulusuunnitelma%202001.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/85780A9E8154761EC225770A003912B4/$FILE/Rippi-koulusuunnitelma%202001.pdf)

Hakonen, Anu 2015. Psykologiset motivaatioteoriat – milloin palkitseminen motivoi? Teoksessa Anu Hakonen & Minna Nylander (toim.) Palkitseminen ihmisten johtamisessa. Jyväskylä: PS-kustannus, 135–158.

Holopainen, Jussi 2008. Hengellisestä matkasta ja matkakumppanuudesta. Teoksessa Jouko Porkka (toim.) Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Helsinki: Lasten keskus, 355–376.

Hyvönen, Jenni 2006. Urbaanin kristityn nuoren aikuisen spiritualiteetti. Teoksessa Teija Mikkola, Kati Niemelä & Juha Petterson (toim.) Urbaani usko. Nuoret aikuiset, usko ja kirkko. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 84–103.

Janhunen, Panu 2015. Isoskoulutuksista vastaavan nuorisotyönohjaaja Panu Janhusen sähköposti 2015.

Janhunen, Panu 2016. Isoskoulutuksista vastaavan nuorisotyönohjaaja Panu Janhusen haastattelu Nummelan seurakuntakeskuksessa 2016.

Karvonen, Marja-Liisa & Liljendal, Tarja 2005. Nuoren kirkko 2015. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja, 311–325.

Kirkkohallitus 2012. Nuoret seurakuntalaisina, kehittämisasiakirja. Verkkojulkaisu: [http://sakasti.evl.fi/sa-kasti.nsf/0/D369F10AF9D44A9FC22577A500368BD5/\\$FILE/KH_nuoret_www.pdf](http://sakasti.evl.fi/sa-kasti.nsf/0/D369F10AF9D44A9FC22577A500368BD5/$FILE/KH_nuoret_www.pdf)

Köykkä, Arto 2005. Raamattu ja nuorisotyö. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja, 55–70.

Köykkä, Arto 2014. Nuorisotyön alkeet ja jatko. Helsinki: Lasten keskus ja kirjapaja.

Murtonen, Sari 2009. Rippikoulun merkitys nuoren aikuisen uskonnollisessa elämänkaaressa. Teoksessa Tapani Innanen & Kati Niemelä (toim.)

- Rippikoulun todellisuus. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 329–349.
- Niermeyer, Rainer & Seyffert, Manuel 2004. Motivaatio. Helsinki: Rastor.
- Nuorisolaki 2006/72. 27.1.2006. Viitattu 23.4.2016. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajan-tasa/2006/20060072?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=nuorisolaki>
- Nurmi, Jari-Erik; Ahonen, Timo; Lyytinen, Heikki; Lyytinen, Paula; Pulkkinen, Lea & Ruoppila, Isto 2006. Ihmisen psykologinen kehitys. Helsinki: WSOY.
- Porkka, Jouko 2004. On kunnia olla isonen. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon isostoiminta 2000-luvun alussa. Helsinki: Kirkkohallitus.
- Porkka, Jouko 2005. Isostoiminnan rikkaus – leirityön tarpeista nuorisokulttuuriksi. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja, 82–108.
- Pruuki, Heli 2008. Nuorten sielunhoidon käsikirja. Helsinki: Lasten Keskus, 50–79.
- Pruuki, Lassi 2010. Rippikoulun pikkujättiläinen. Helsinki: Lasten Keskus.
- Raamattu. Suomen evankelilais-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Helsinki: Kirkkopalvelut.
- Ritokoski, Sami 2010. Lapsi ja kaverit. Teoksessa Eero Jokela & Heli Pruuki (toim.) Jo iso, vielä pieni – Kouluikäisen lapsen maailma. Helsinki: Lasten keskus, 59–78.
- Räsänen, Antti 2008. Kristillinen kasvatus teoriassa ja käytännössä. Teoksessa Jouko Porkka (toim.) Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Helsinki: Lasten Keskus, 287–304.
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. a) Mikä on rippikoulu? Viitattu 24.4.2016. <http://evl.fi/EVLfi.nsf/Documents/0564A2B4BF1DA258C2257027002969F7>
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. b) Isoset. Viitattu 24.4.2016. <http://evl.fi/evlfi.nsf/Documents/A06308E4C025C4B8C225707400441724?openDocument&lang=FI>

Suuri Ihme – Rippikoulusuunnitelma 2017. Viitattu 6.11.2016. <http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp3?open&cid=Content355150>

Tapaninen, Päivi 2016. Diakoni Päivi Tapanisen haastattelu Vihdin kirkonkylän seurakuntatalolla 2016.

Tuominen, Hans 2005. Elän ja hengitän – nuoren spiritualiteetti. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyönkäsikirja. Helsinki: Kirjapaja, 35–52.

Vihdin seurakunta i.a. Nuorisotyö, Sankarla. Viitattu 18.4.2016. <http://sankarla.net/nuorille/isoseksi/>

Yeung, Anne Birgitta 2005. Vapaaehtoistyön timantti. Miten mallintaa motivatiota? Teoksessa Marianne Nylund & Anne Birgitta Yeung (Toim.) 2005. Vapaaehtoistoiminta. Anti, Arvot ja Osallisuus. Tampere: Vastapaino, 104–125.

LIITE: Kyselylomake isosille.

Kyselytutkimus isosille Vihdin seurakunnassa 2016

1. Sukupuoli

---

2. Ikä

---

3. Käymäni isoskoulutukset

- ☐ Isko 1
☐ Isko 2
☐ Isko 3

4. Oletko tänä kesänä ollut isosena?

- ☐ Olen
☐ En ole

5. Lähtiessäsi isoskoulutukseen, mitkä olivat odotuksesi sen suhteen?

---

6. Mikä isoskoulutuksessa on mielestäsi parasta?

- ☐ Leikit
☐ Sketsit
☐ Opettajat
☐ Hartaudet
☐ Yhdessäolo
☐ Jokin muu, mikä?
 _____

7. Isous on minulle

Erittäin tärkeää	Melko tärkeää	En osaa sanoa	Ei niin tärkeää	Ei lainkaan tärkeää
☐	☐	☐	☐	☐

8. Kuinka tärkeänä pidät isosen eri tehtäviä?

	erittäin tärkeää	melko tärkeää	en osaa sanoa	ei niin tärkeää	ei lainkaan tärkeää
leikkien vetäminen	☐	☐	☐	☐	☐
sketsien esittäminen	☐	☐	☐	☐	☐
olla esimerkki kristitystä nuoresta	☐	☐	☐	☐	☐
tutustuminen uusiin ihmisiin	☐	☐	☐	☐	☐
hartauden pitäminen	☐	☐	☐	☐	☐
raamisten vetäminen	☐	☐	☐	☐	☐
olla osa seurakunnan toimintaa	☐	☐	☐	☐	☐
olla osa seurakunnan leirielämää	☐	☐	☐	☐	☐

9. Onko kaikista käymistäsi isoskoulutuksista ollut sinulle hyötyä?

☐ On, sillä...

_____

☐ Ei, koska...

_____

10. Jos olet käynyt useamman kuin yhden koulutuksen, mikä motivoi sinua menemään useammalle?

_____

_____

_____

11. Mitä isoskoulutuksessa voisi mielestäsi olla, mikä puuttuu nyt? Mitä voisi olla lisää?

_____

_____

_____

12. Aiotko vielä tämän riparin jälkeen lähteä isoseksi?

☐ Aion, koska

_____

☐ En, sillä

_____

13. Vastaa seuraaviin väittämiin.

	täysin samaa mieltä	samaa mieltä	en osaa sanoa	eri mieltä	täysin eri mieltä
Uskonnolla on suuri merkitys jokapäiväiseen elämään	☐	☐	☐	☐	☐
Uskonnolla on suuri merkitys tärkeissä päätöksissäni	☐	☐	☐	☐	☐
Kristinuskko on minulle tärkeä	☐	☐	☐	☐	☐
Evangelis-luterilainen kirkko on minulle tärkeä	☐	☐	☐	☐	☐

14. Kuinka usein...

	useammin kuin kerran viikossa	kerran viikossa	kerran kuukaudessa	kerran vuodessa	harvemmin kuin kerran vuodessa	en lainkaan
Rukoilet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Luet Raamattua	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kuuntelet hengellistä musiikkia	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Käyt nuorteniloissa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Käyt raamiksissa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Käyt messuissa	☐	☐	☐	☐	☐	☐

15. Miten koet kasvaneesi, muuttuneesi kristittyinä ollessasi isoskoulutuksessa ja toimiessasi isosena?
